

Arbetsmiljöstatistik Rapport 2023:02

Arbetsorsakade besvär 2022

Work-Related Disorders 2022

Arbetsmiljöstatistik Rapport 2023:02

Arbetsorsakade besvär 2022

Work-Related Disorders 2022

Serie: Arbetsmiljöstatistik ISSN 1652-1110
Produktnummer: AM0502
Ansvarig utgivare: Ann Ponton Klevestedt
Statistikansvarig: Ann Ponton Klevestedt
www.av.se

Utgiven i oktober 2023

Omslagsfoto: Bodil Johansson/Scandinav
Grafisk produktion: Essen International

ARBETSMILJÖ
VERKET

Förfrågningar:
Svarstjänsten
010-730 90 00

Förord

Arbetsmiljöverket (tidigare Arbetarskyddsstyrelsen) har regeringens och riksdagens uppdrag att se till att arbetsmiljön uppfyller de krav som finns i arbetsmiljölagen om att alla ska ha en bra och utvecklande arbetsmiljö. Arbetsmiljöverket har sedan den 1a juli 1994 ansvaret för den officiella statistiken om arbetsskador och arbetsmiljö. Undersökningen om arbetsorsakade besvär syftar till att kartlägga hälsobesvär på den svenska arbetsmarknaden som orsakats av arbetet. Undersökningen Arbetsorsakade besvär 2022 genomfördes under perioden juli 2022 till mars 2023 och avser därmed huvudsakligen undersökningsår 2022. Frågorna avser besvär man har eller har haft under det senaste året och uppgifterna är utifrån individernas egna upplevelser. Besvären kan ha uppstått under året eller under tidigare år. Frågorna ställs som tillägsfrågor till SCB:s Arbetskraftsundersökningar (AKU). Genom kopplingen till denna undersökning kan särredovisning göras för olika grupper i befolkningen. Uppgifterna från AKU används som bakgrundsinformation. Resultaten redovisas könsuppdelade efter yrke, näringsgren, ålder, utbildning, inkomst, sektor, anställningsform, län och hur stor del av arbetet som utförs hemifrån. Resultaten finns också tillgängliga i Sveriges statistiska databaser (SSD) som nås via www.scb.se.

Arbetsmiljöverket är beställare av rapporten och har ansvarat för rapportstruktur, översiktligt innehåll och slutbearbetning. SCB har genomfört datainsamlingen och sammanställt resultaten i rapporten.

Ann Ponton Klevestedt
Arbetsmiljöverket
Oktober 2023

Innehåll

Förord	1
Sammanfattning	4
Om undersökningen	8
Inledning.....	8
Tidigare mätningar.....	8
Genomförande	9
Redovisning av resultaten	9
1 Besvär till följd av arbetet	11
Var fjärde sysselsatt har besvär till följd av arbetet.....	11
2 Orsaker till besvär	16
Orsaker till besvär till följd av olyckshändelse i arbetet.....	16
Orsaker till besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse	17
3 Typ av besvär	21
4 Anmälningar till Försäkringskassan, frånvaro från arbetet, rehabilitering och åtgärder	24
Arbetsgivaren är skyldig att anmäla arbetskada	24
Besvär till följd av arbetet leder till frånvaro.....	27
Rehabilitering	31
Åtgärder för att lindra och förhindra att besvären kommer tillbaka eller förvärras	32
5 Besvär och sjukfrånvaro efter yrke och näringsgren	35
Yrke	35
Näringsgren	39
Arbete hemifrån	41
Work-related disorders 2022	43
Summary.....	43

Bilaga 1 – Beskrivning av yrkesklassificering SSYK 2012.....	47
Bilaga 2 – Beskrivning av näringsgrensindelning SNI 2007	48
Bilaga 3 – Frågeformulär	51

Sammanfattning

Resultaten från undersökningen om arbetsorsakade besvär 2022 visar att andelen sysselsatta som har besvär till följd av arbetet har minskat kraftigt jämfört med föregående mätning. År 2022 uppger var fjärde sysselsatt person (25 procent), vilket motsvarar cirka 1 300 000 sysselsatta, att de har besvär till följd av arbetet, jämfört med 32 procent år 2020. Det är till största del besvär av smitta och annat som kan kopplas till covid-19 som har minskat i samband pandemins avtagande. För hög arbetsbelastning är den vanligaste orsaken till besvär på grund av arbetet. Trötthet och fysisk smärta och värk är de vanligaste besvären.

Undersökningen om arbetsorsakade besvär kartlägger besvär till följd av arbetet i den sysselsatta befolkningen i åldern 16–74 år. Frågorna avser besvär man har eller har haft under det senaste året och uppgifterna är utifrån individernas egna upplevelser. Besvären kan ha orsakats av en olyckshändelse eller andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse. Undersökningen kartlägger vidare specifika orsaker till besvären, vilka typer av besvär sysselsatta har av arbetet, om besvären har lett till sjukfrånvaro och om arbetsgivaren eller den drabbade själv har vidtagit några åtgärder i arbetet för att lindra besvären eller förhindra att de uppstår på nytt. Undersökningen genomfördes under perioden juli 2022 till och med mars 2023 och referensperioden var i huvudsak de senaste 12 månaderna. Resultaten i rapporter redovisas efter kön, yrke, näringsgren, ålder, utbildning, inkomst, sektor, anställningsform, län och hur stor del av arbetet som utförs hemifrån. Tabeller över resultaten finns tillgängliga i Sveriges statistiska databaser (SSD) som nås via www.scb.se.

Var fjärde sysselsatt har besvär till följd av arbetet

Resultaten från undersökningen om arbetsorsakade besvär 2022 visar att var fjärde sysselsatt person (25 procent) har besvär till följd av arbetet. Det är en minskning jämfört med 2020, då motsvarande andel var 32 procent.

Olyckor i arbetet orsakar en mindre andel av besvären

Andelen sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet utgör en relativt liten del (20 procent) av de som har besvär till följd av arbetet. Det motsvarar fem procent av det totala antalet sysselsatta och det är ungefär lika vanligt för kvinnor och män. De arbetsolyckor som är orsak till besvär till följd av arbetet, är framför allt fallolyckor tillsammans med feltramp, lyft eller annan överbelastning.

Andelen sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet är oförändrad jämfört med föregående mätning.

Besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse minskat jämfört med 2020

Andelen sysselsatta med besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse står för en större del (80 procent) av de som har besvär till följd av arbetet. Det motsvarar 23 procent av det totala antalet sysselsatta. Detta kan jämföras med 2020 då motsvarande andel var 29 procent.

Minskningen av den totala andelen sysselsatta med besvär till följd av arbetet jämfört med 2020 kan i huvudsak hänföras till besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse.

Besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse är vanligare bland kvinnor (28 procent) än bland män (18 procent).

För hög arbetsbelastning främsta orsak till besvär

För hög arbetsbelastning är den vanligaste orsaken till besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, det gäller oavsett kön, ålder eller sektor, 66 procent uppger detta.

Särskilt vanligt med besvär av arbetet som orsakats av för hög arbetsbelastning är det bland kvinnor som arbetar inom kommun och region, där för hög arbetsbelastning är orsak till besvär för 75 respektive 78 procent av sysselsatta med besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse.

Bland personer med låg inkomst, förgymnasial utbildning eller tidsbegränsad anställning och även bland företagare är för hög arbetsbelastning tillsammans med påfrestande arbetsställningar samt krävande kunder, patienter, anhöriga eller motsvarande är de vanligaste orsakerna till besvär.

Fördelningen av orsaker till besvär av andra förhållanden 2022 liknar i stort fördelningen 2020. En skillnad med föregående undersökning är att smittämnen som orsak till besvär har minskat. Även kategorin 'någonting annat' har minskat jämfört med föregående undersökning. En genomgång av svaren inom kategorin 'någonting annat' visar att många svar på något sätt är pandemirelaterade. Det kan till exempel handla om högre arbetsbelastning på grund av pandemin samt användning av personlig skyddsutrustning. Minskningen av orsakerna smitta och 'någonting annat' i årets undersökning, kan således vara en effekt av den minskade spridningen av covid-19 och avvecklingen av pandemirestriktioner under 2022.

Trötthet och fysisk smärta eller värk är de vanligaste besvären till följd av arbetet

Trötthet, fysisk smärta eller värk samt problem med nacke, axel och arm är de vanligaste typerna av besvär bland sysselsatta som har besvär till följd av arbetet. 75 procent av sysselsatta med besvär till följd av arbetet, besväras av trötthet. Motsvarande andel för fysisk smärta eller värk är 65 procent och 55 procent för problem med nacke, axel och arm.

Besvär av trötthet och fysisk smärta eller värk är de vanligast förekommande besvären till följd av arbetet oavsett kön, ålder eller anställningsform.

Yngre har mest oro och ångest på grund av arbetet

Den yngsta åldersgruppen 16–29 år har i mindre utsträckning besvär som sömnstörningar och problem med minne, koncentration eller tankeförmåga än de äldre åldersgrupperna. Däremot är det vanligare hos de yngre med besvär av oro eller ångest jämfört med åldersgruppen 50–64 år.

Problem med nacke, axel, arm och hörselnedsättning, tinnitus eller ljudöverkänslighet ökar med stigande ålder.

De flesta anmäler inte arbetsorsakade besvär som arbetsskada

Nära sex av tio sysselsatta (58 procent) med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet uppger att arbetsgivaren eller personen själv inte anmält omständigheterna för en eller flera av de olyckor som ligger till grund för besvären. Att ingen anmälan görs är ännu vanligare för besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse. För 92 procent av sysselsatta med besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse har arbetsgivaren eller den drabbade själv inte gjort en anmälan om arbetsjukdom till Försäkringskassan för något av besvären.

Besvär till följd av arbetet leder till frånvaro

Tre av tio sysselsatta (30 procent) med besvär till följd av arbetet har varit frånvarande från arbetet på hel- eller deltid på grund av besvären minst någon gång under det senaste året. Till frånvaron räknas förutom sjukskrivning också om personen tagit ut semester, flexledighet eller ledighet utan ersättning på grund av besvären.

Sysselsatta inom vård och utbildning upplever oftare besvär till följd av arbetet

Yrken inom vård och utbildning har förhållandevis hög andel sysselsatta med besvär till följd av arbetet.

Till exempel har bland grundskollärare, fritidspedagoger och förskollärare nästan hälften (46 procent) besvär till följd av arbetet. Andra yrken med särskilt hög andel sysselsatta med besvär är undersköterskor (44 procent) och sjuksköterskor (40 procent). Hög andel sysselsatta med arbetsorsakade besvär finns även inom andra yrken som till exempel takmontörer, golvläggare och VVS-montörer (40 procent).

Andelen med besvär till följd av arbetet lägre bland de som arbetar hemifrån

Andelen med besvär till följd av arbetet är lägre bland personer som helt eller delvis arbetar hemifrån (15 respektive 19 procent) än bland personer som inte eller knappt alls arbetar hemifrån (28 respektive 27 procent). Detta gäller för besvär till följd av olyckshändelse såväl som av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse.

Arbete vid dator eller bildskärm är en av de vanligaste orsakerna till besvär bland personer som helt eller delvis arbetar hemifrån. De olika typerna av besvär skiljer sig inte beroende av graden av arbete hemifrån, men sysselsatta som arbetar hemifrån är frånvarande på grund av besvären i något mindre utsträckning än sysselsatta som inte arbetar hemifrån. Bland sysselsatta som arbetar hemifrån anmäls arbetsskador till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse också i mindre utsträckning till Försäkringskassan än bland sysselsatta som inte arbetar hemifrån.

Om undersökningen

Inledning

Undersökningen om arbetsorsakade besvär syftar till att kartlägga de hälsobesvär som orsakas av arbetet för de sysselsatta på den svenska arbetsmarknaden. Kartläggningen avser upplevda besvär till följd av arbetet under de senaste tolv månaderna.

Undersökningen ger bland annat information om orsak till besvären och vilken typ av besvär sysselsatta har till följd av arbetet. Andra frågor som undersöks är frånvaro från arbetet till följd av besvären, arbetsgivarens kännedom om besvären och om den anställde själv eller arbetsgivaren har vidtagit några åtgärder för att lindra besvären, förhindra att besvären förvärras eller återkommer.

Frågeformuläret som ligger till grund för datainsamlingen är i stort sett oförändrat sedan 2018. Inför undersökningen om arbetsorsakade besvär 2018 gjorde Arbetsmiljöverket en översyn av frågeformuläret i samarbete med verkets användarråd för den officiella statistiken och andra användare. Översynen syftade till att anpassa frågorna för att bättre spegla dagens arbetsliv. Innan översynen hade formuläret haft ungefär samma struktur och innehåll sedan 1995. Omarbetningen av formuläret 2018 innebar så stora förändringar att inga jämförelser kan göras med resultat från 2016 eller tidigare.

Insamlingen av uppgifter och referensperioden sträcker sig över covid-19-pandemin. Covid-19-pandemin innebar att många började arbeta hemifrån, helt eller delvis. För att kunna belysa detta fenomen infördes inför undersökningen 2022 en fråga om hur stor del av arbetet som utförs hemifrån.

Tidigare mätningar

Undersökningen om arbetsorsakade besvär genomfördes årligen mellan åren 1991 och 2006 som tillägg till SCB:s Arbetskraftsundersökningar (AKU). Sedan 2008 genomförs undersökningen vartannat år.

Genomförande

Datansamlingen som ligger till grund för 2022 års resultat genomfördes under perioden juli 2022 till och med mars 2023. Insamlingen har gjorts med hjälp av telefonintervjuer.

Frågorna om arbetsorsakade besvär ställs i direkt anslutning till SCB:s Arbetskraftsundersökningar (AKU). Efter avslutad AKU-intervju ställs frågorna om arbetsorsakade besvär till samtliga sysselsatta personer i åldern 16–74 år. De personer som svarar ja på en eller båda frågorna om man 1) haft besvär någon gång under de senaste 12 månaderna till följd av en olyckshändelse i arbetet eller 2) om man haft besvär någon gång under de senaste 12 månaderna till följd av andra förhållanden i arbetet än en olyckshändelse, får svara på ytterligare ett 30-tal frågor.

I ordinarie urval till AKU-intervjun ingår knappt 44 000 personer. Av dessa får sysselsatta personer i ålder 16–74 år som har svarat på AKU-intervjun, drygt 13 500 personer, screeningfrågan om besvär. 11 291 personer deltog i undersökningen, varav 559 personer rapporterade att de har haft besvär under de senaste 12 månaderna av olyckshändelse i arbetet och 2 677 personer rapporterade att de har haft besvär under de senaste 12 månaderna av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse.

Redovisning av resultaten

Publikationen Arbetsorsakade besvär 2022 innehåller en textdel, en tabellbilaga samt en kvalitetsdeklaration. I kvalitetsdeklarationen finns närmare information om urval, svarsfrekvenser, skattningsförfaranden, definitioner och felkällor. I tabellbilagan finns resultaten redovisade efter kön. Tabeller över resultaten finns tillgängliga i Sveriges statistiska databaser (SSD) som nås via www.scb.se. Där finns resultaten redovisade efter kön, ålder, inkomst, utbildningsnivå, sektor, anställningsform samt grad av arbete hemifrån samt yrke, näringsgren och län. I tabellerna redovisas resultaten som punktskattningar tillsammans med ett osäkerhetstal i form av ett 95-procentigt konfidensintervall.

Resultaten redovisas inte för redovisningsgrupper med färre än 50 svarande eller i de fall punktskattningen tillsammans med osäkerhetstalet inte med säkerhet kan sägas vara skiljt från noll. Resultat som inte redovisas med hänsyn till ovanstående markeras i tabellerna med en punkt (.).

Redovisningsgrupper

Indelningen efter yrke och näringsgren följer standard för svensk yrkesklassificering (SSYK 2012) respektive standard för svensk näringsgrensindelning (SNI 2007).

Uppgifter om utbildningsnivå kommer från utbildningsregistret och gäller individens högsta avslutade utbildning.

Inkomstgrupperna är indelade utifrån befolkningens sammanräknade förvärvsinkomst för 2021. Befolkningen delas in i fyra lika stora delar där varje del innehåller 25 procent, så kallade kvartiler. Mellan varje kvartil finns ett gränsvärde. Gränsvärdet för den första inkomstgruppen är värdet där 25 procent av befolkningen har en lägre inkomst, det vill säga värdet mellan kvartil 1 och 2. Gränsvärdet för den andra inkomstgruppen är det värde där 75 procent av befolkningen har en lägre inkomst, det vill säga värdet mellan kvartil 3 och 4. Det innebär att gränsvärdena delar in befolkningen i tre grupper. Den första omfattar de 25 procent av befolkningen vars sammanräknade förvärvsinkomst för 2021 är mindre eller lika med 279 000 kronor. Den andra gruppen omfattar de 50 procent vars inkomst är större än 279 000 kronor men mindre eller lika med 505 000 kronor. Den tredje gruppen omfattar de 25 procent med en inkomst större än 505 000 kronor.

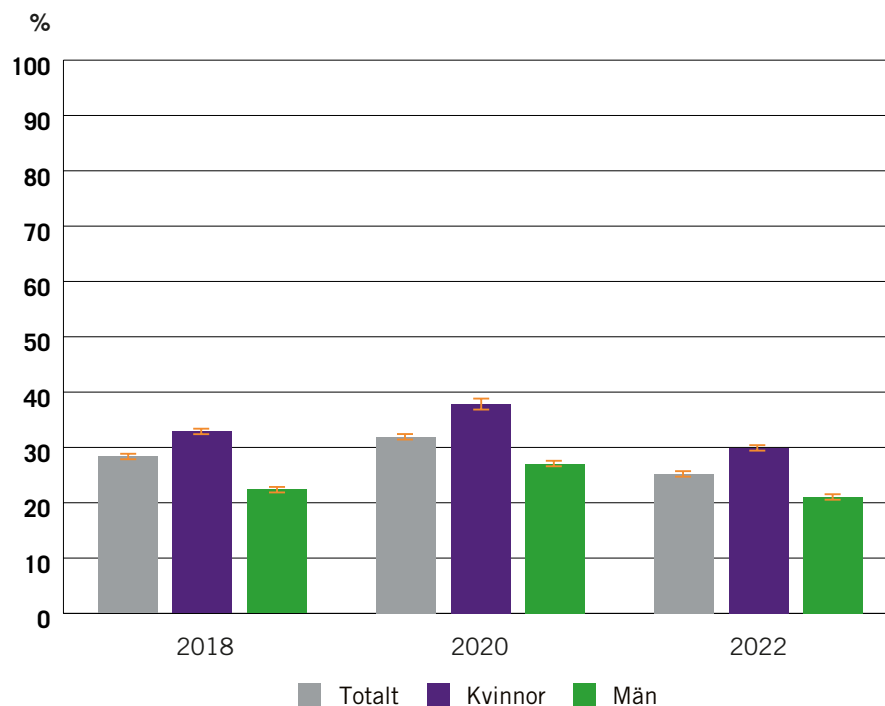
1 Besvär till följd av arbetet

Var fjärde sysselsatt har besvär till följd av arbetet

Var fjärde sysselsatt person (25 procent) uppger att de har haft besvär till följd av arbetet under den senaste 12-månadersperioden. Detta motsvarar ungefär 1,3 miljoner personer av landets drygt 5,1 miljoner sysselsatta.

Andelen sysselsatta med besvär till följd av arbetet har minskat jämfört med mätningen under pandemiåret 2020 då andelen var 32 procent. Andelen ligger nu även under nivån för 2018 då 28 procent av den sysselsatta befolkningen hade besvär till följd av arbetet.

Figur 1. Andel sysselsatta 16–74 år med arbetsorsakade besvär, totalt samt för kvinnor och män, år 2018–2022.

Besvär till följd av arbetet är vanligare bland kvinnor än bland män. I undersökningen 2022 hade 30 procent av kvinnorna besvär till följd av arbetet och 21 procent av männen. Däremot finns inget tydligt samband mellan ålder och besvär till följd av arbetet bland sysselsatta under 65 år. I åldersgrupperna 16–29, 30–49 och 50–64 år finns ingen eller marginell skillnad i andelen sysselsatta med besvär till följd av arbetet. Bland sysselsatta i åldersgruppen 65–74 år är andelen med besvär till följd av arbetet markant lägre jämfört med övriga åldersgrupper.

Resultaten redovisade efter sektor visar att andelen sysselsatta med besvär till följd av arbetet skiljer sig en del mellan anställda inom stat, kommun, region och privata sektorn. Bland anställda inom kommun och region har 34 respektive 33 procent besvär av arbetet, motsvarande andelar för anställda inom staten och den privata sektorn ligger på 26 respektive 22 procent. Särskilt vanligt är det bland kvinnor inom kommunal och regional sektor, där andelen med besvär är 40 respektive 36 procent.

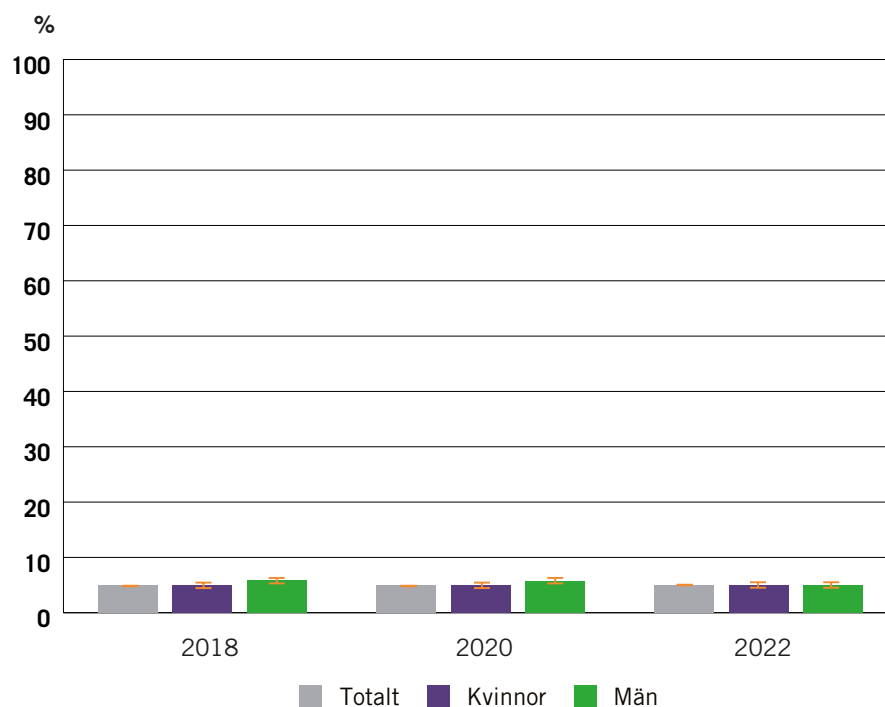
När det gäller arbete hemifrån är andelen med besvär till följd av arbetet högre bland personer som inte eller knappt alls arbetar hemifrån, 28 respektive 27 procent. Motsvarande andelar för personer som helt eller delvis arbetar hemifrån är 15 respektive 19 procent.

I undersökningen kartläggs besvär till följd av olyckshändelse i arbetet, och besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, var för sig.

En av tjugo sysselsatta har besvär till följd av olyckshändelse

Andelen sysselsatta med besvär som har orsakats av olyckshändelse i arbetet, står för en mindre andel av den totala andelen sysselsatta med besvär till följd av arbetet. Fem procent av den sysselsatta befolkningen har haft besvär under de senaste tolv månaderna till följd av olyckshändelse i arbetet. Olyckshändelsen i sig kan ha inträffat under referensperioden eller tidigare, och besvären kan bero på en eller flera olyckor. Olyckshändelser som inträffar på väg till eller från arbetet räknas bara om resan görs på betald arbetstid.

Figur 2. Andel sysselsatta 16–74 år med besvär på grund av olyckshändelse i arbetet, totalt samt för kvinnor och män, år 2018–2022.

Sedan 2018 har andelen sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet legat kvar på samma nivå. I den aktuella undersökningen, precis som tidigare, är andelen ungefär samma för kvinnor som för män. Däremot drabbas sysselsatta personer med låg- och medelhög inkomst i större utsträckning av besvär till följd av olyckshändelse (6 procent), än personer med hög inkomst (2 procent).

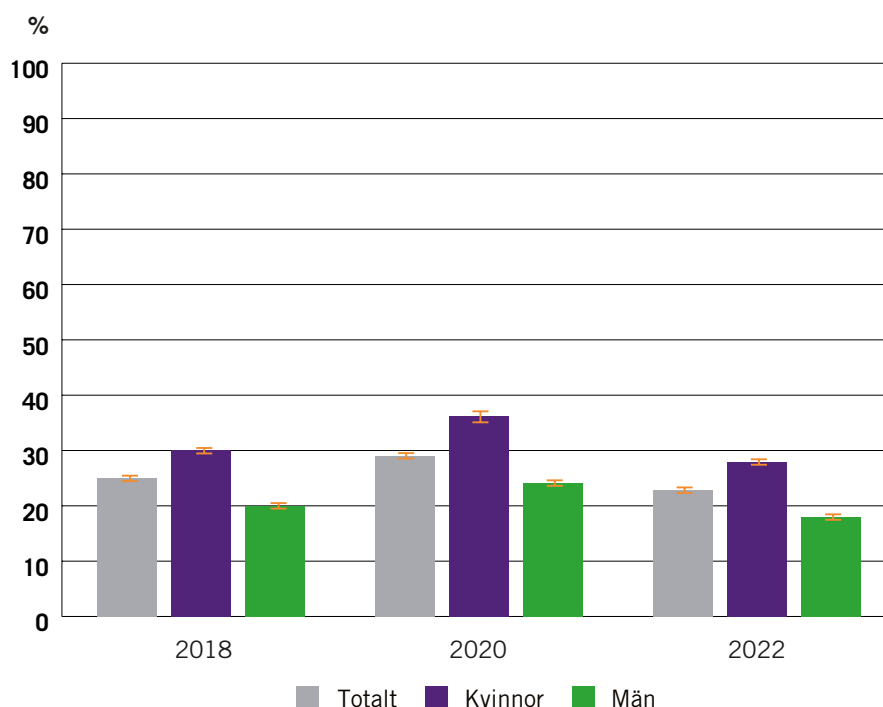
Precis som för arbetsorsakade besvär generellt är besvär till följd av olyckshändelse vanligare bland anställda inom den kommunala sektorn (7 procent) än inom den statliga eller privata sektorn (4 respektive 5 procent). Vanligast är det bland kommunalanställda kvinnor. Andelen med besvär till följd av olyckshändelse är också högre bland personer som inte eller knappt alls arbetar hemifrån (7 respektive 4 procent) än bland personer som helt eller delvis arbetar hemifrån (1 procent).

Tre procent av den sysselsatta befolkningen har besvär av arbetsolycka på ett sådant sätt att besvären begränsar personen både i och utanför arbetet. Begränsningen behöver inte innebära att personen har behövt avstå från aktiviteter men att man har känt obehag av besvären, till exempel på grund av smärta eller nedsatt rörlighet.

Fler kvinnor än män har besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse

Det är vanligare bland sysselsatta personer att ha besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse. Nära en av fyra sysselsatta (23 procent) har besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse. Det är en minskning jämfört med mätningen 2020 då motsvarande andel var 29 procent. Andelen ligger nu på ungefär samma nivå som 2018.

Figur 3. Andel sysselsatta 16–74 år med besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, totalt samt för kvinnor och män, år 2018–2022.

Besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse är vanligare bland sysselsatta kvinnor (28 procent) än bland sysselsatta män (18 procent). Särskilt vanligt är det bland kvinnor med gymnasial eller eftergymnasial utbildning. Bland dessa är andelen med besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse 29 procent, jämfört med 16 procent bland kvinnor med förgymnasial utbildning.

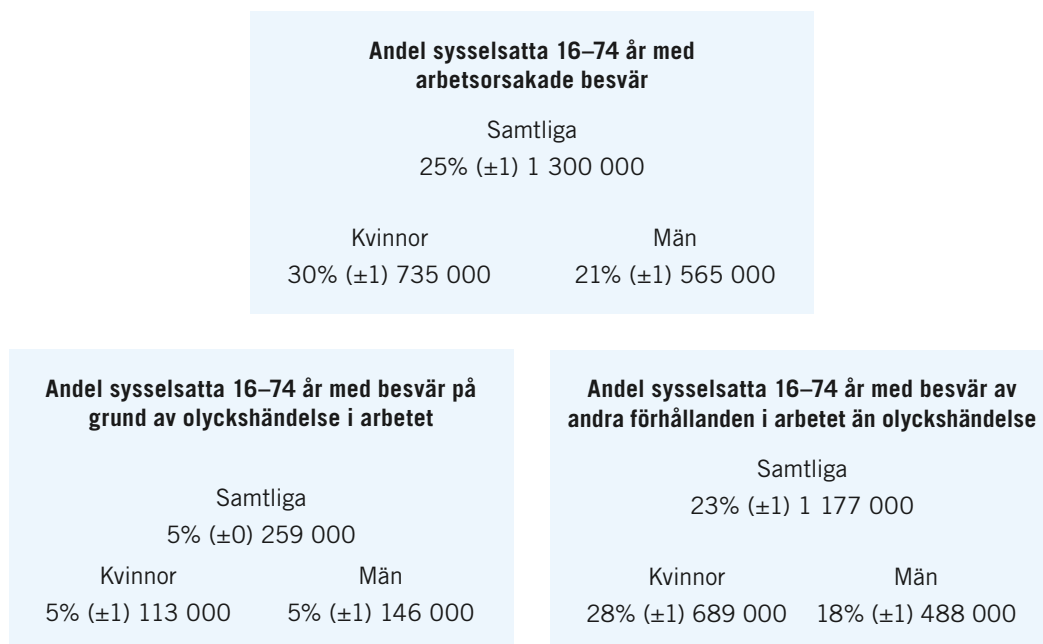
Sysselsatta personer med medelhög inkomst har i större utsträckning besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse (27 procent) än personer med låg eller hög inkomst (20 respektive 18 procent). Det är också vanligare med besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse bland

tillsvidareanställda (24 procent), än bland tidsbegränsat anställda och företagare (19 respektive 16 procent).

Precis som för arbetsorsakade besvär generellt är besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse vanligare bland anställda inom den kommunala eller regionala sektorn (32 respektive 31 procent) än inom den statliga eller privata sektorn (24 respektive 20 procent). Särskilt vanligt är det bland kommunalanställda kvinnor. Andelen med besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse är också högre bland personer som inte eller knappt alls arbetar hemifrån (25 procent) än bland personer som helt eller delvis arbetar hemifrån (14 respektive 18 procent).

Andelen med besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, där besvären medför att personen är begränsad både i och utanför arbetet är 11 procent av de sysselsatta totalt. Andelen är högre för kvinnor (14 procent) än för män (8 procent).

Figur 4. Andel sysselsatta¹ 16–74 år med arbetsorsakade besvär totalt, andel med besvär av arbetsolycka samt av andra förhållanden i arbetet än arbetsolycka, skattat antal sysselsatta, år 2022.²

¹ Under referensperioden hade Sverige totalt 5 178 000 sysselsatta.

² Figuren visar avrundade siffror. Tal under 0,5 avrundas till 0.

2 Orsaker till besvär

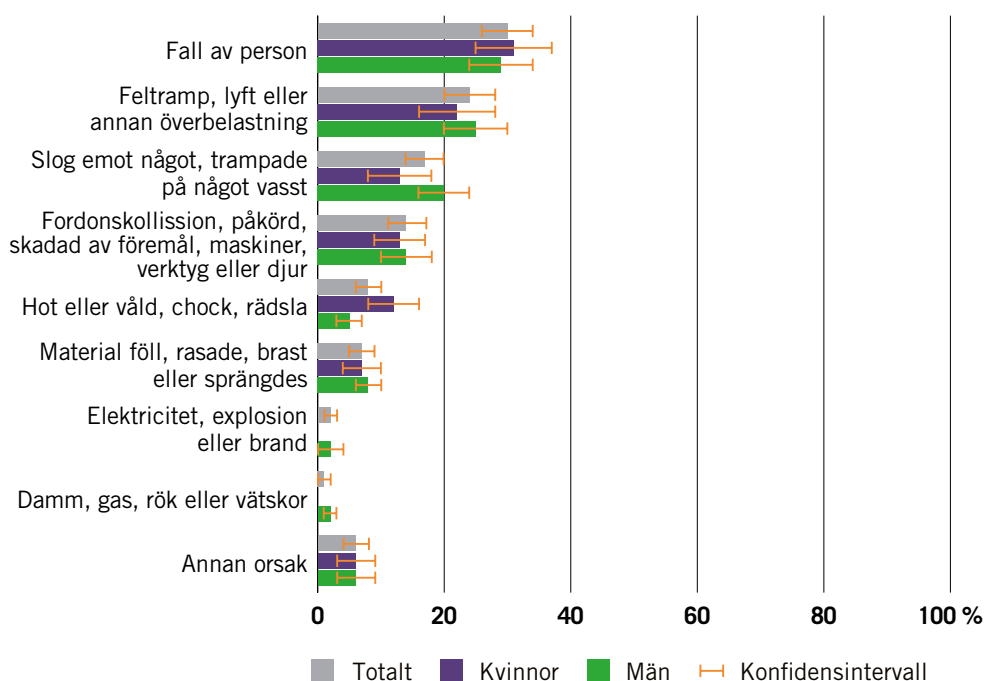
I undersökningen kartläggs besvär i den sysselsatta befolkningen som har orsakats av olyckshändelse i arbetet respektive besvär som har orsakats av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse. Denna indelning mellan besvär av olycka och besvär av andra förhållanden i arbetet än olycka följs i mätningen upp var för sig med frågor om vad som specifikt orsakade besvären.

Orsaker till besvär till följd av olyckshändelse i arbetet

Var tjugonde sysselsatt i åldern 16–74 år har haft besvär någon gång under det senaste året till följd av olyckshändelse i arbetet. De vanligaste orsakerna till de arbetsolyckor som ligger bakom besvär till följd av arbetet är fallolyckor tillsammans med feltramp, lyft eller annan överbelastning.

Hot eller våld, chock och rädsla (till exempel fysiskt våld eller en traumatisk händelse) ligger bakom 8 procent av olyckshändelserna. Detta är vanligare bland kvinnor (12 procent), än bland män (5 procent) och särskilt vanligt bland sysselsatta inom den kommunala sektorn (18 procent).

Figur 5. Orsaker till besvär, andel av sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet, totalt samt för kvinnor och män, år 2022.

Om orsakerna skiljer sig avseende graden av arbete hemifrån kan inte avgöras eftersom det nästan uteslutande är personer som inte eller knappt alls arbetar hemifrån som uppgett att de har besvär till följd av olyckshändelse.

Orsaker till besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse

Det är betydligt vanligare att de besvär sysselsatta personer har av arbetet, beror på andra förhållanden i arbetet än på olyckshändelse. Andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse kan vara organisatoriska eller sociala faktorer som för hög arbetsbelastning, otydliga eller motstridiga krav, bristande stöd och uppskattning från chefen eller mobbning. Det kan också vara fysiska faktorer i arbetsmiljön eller arbetsuppgiften i sig som är orsak till besvären, exempel på sådana orsaker är vibrationer och buller eller att arbetet är fysiskt tungt eller monotont.

Undersökningen mäter besvär som sysselsatta uppger att de haft under de senaste 12 månaderna. Besvären kan ha orsakats av förhållanden i nuvarande eller tidigare arbete, på samma eller någon tidigare arbetsplats.

För hög arbetsbelastning var den vanligaste orsaken till arbetsorsakade besvär

Den vanligaste orsaken till besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse är för hög arbetsbelastning, det gäller oavsett kön, ålder eller sektor. För hög arbetsbelastning är orsak till besvär hos 66 procent av de sysselsatta med besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse.

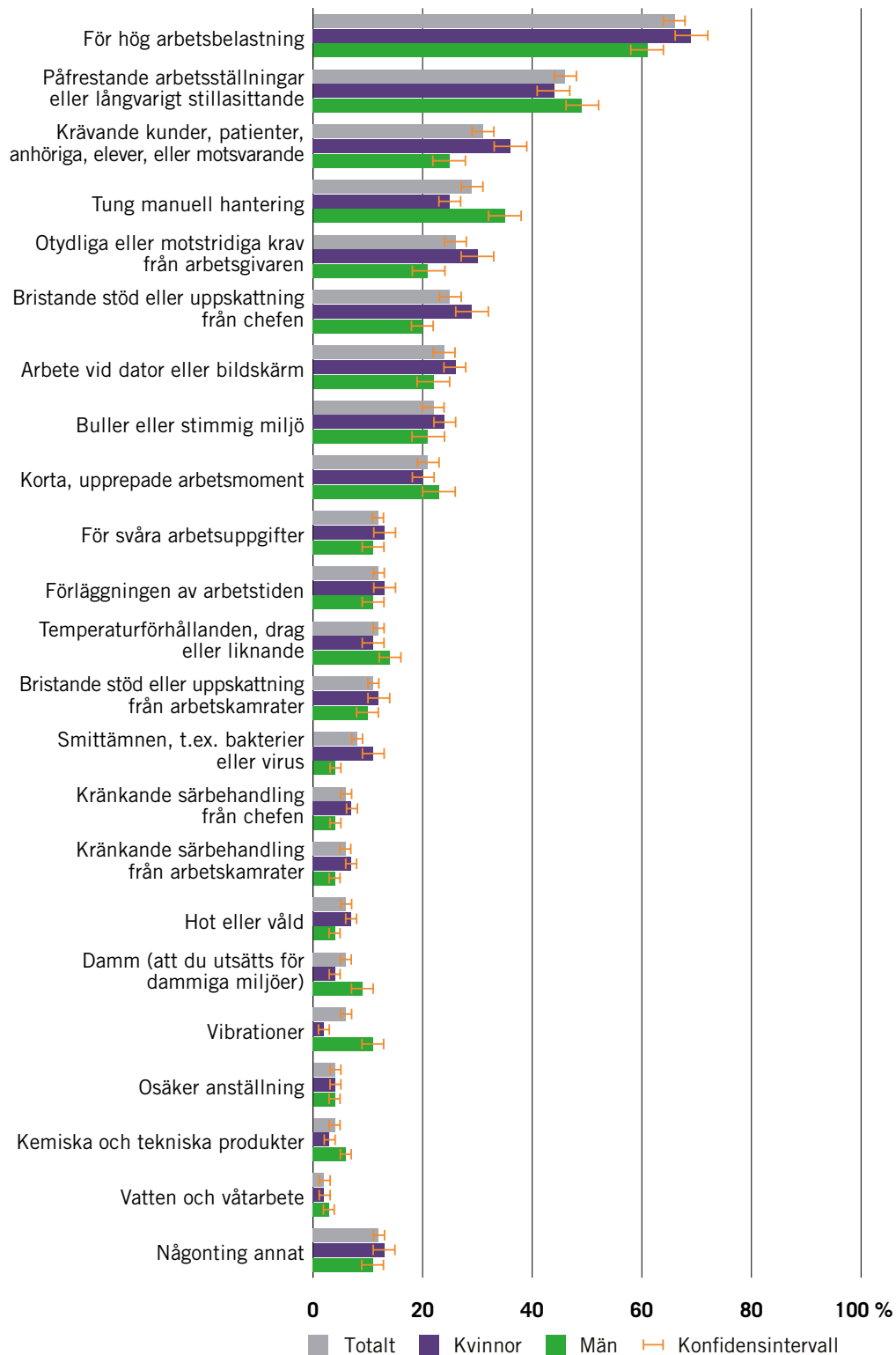
Bland sysselsatta personer med låg inkomst, förgymnasial utbildning eller tidsbegränsad anställning är påfrestande arbetsställningar eller långvarigt stillasittande minst lika vanliga orsaker till besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse som för hög arbetsbelastning. Både påfrestande arbetsställningar eller långvarigt stillasittande och för hög arbetsbelastning är också de vanligaste orsakerna till besvär bland företagare.

Förutom påfrestande arbetsställningar eller långvarigt stillasittande och för hög arbetsbelastning är arbete vid dator eller bildskärm en av de vanligaste orsakerna till besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse bland personer som arbetar helt eller delvis hemifrån (52 respektive 46 procent). Arbete vid dator eller bildskärm är generellt sett en vanligare orsak till besvär bland personer som arbetar hemifrån än bland de som inte gör det, oavsett graden av arbete hemifrån. Tung manuell hantering, korta upprepade arbetsmoment eller att utsättas för buller, stimmig miljö, damm, vatten, kemiska och tekniska produkter, vibrationer eller smittämnen är däremot mindre vanliga orsaker bland personer som arbetar hemifrån. Bland de som arbetar minst en dag per vecka hemifrån är även krävande kunder, patienter, anhöriga eller elever, hot eller våld, besvärliga temperaturförhållanden och drag mindre vanliga orsaker till besvär än bland de som inte alls arbetar hemifrån.

För hög arbetsbelastning som orsak till besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse är vanligare bland kvinnor (69 procent) än bland män (61 procent). Särskilt vanligt är det bland kvinnor som arbetar inom den kommunala eller regionala sektorn, där för hög arbetsbelastning är orsak till besvär för 75 respektive 78 procent av sysselsatta med besvär av andra orsaker i arbetet än olyckshändelse. Inom statlig och privat sektor är motsvarande andelar 64 respektive 62 procent.

Även krävande kunder, patienter, anhöriga eller elever är en vanlig orsak till besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse bland sysselsatta inom den kommunala sektorn. Andelen är särskilt hög bland kvinnor, varav 54 procent anger detta som orsak.

Figur 6. Orsaker till besvär, andel av sysselsatta med besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, totalt samt för kvinnor och män, år 2022.

Fördelningen av orsaker till besvär av andra förhållanden 2022 liknar i stort fördelningen 2020. En skillnad jämfört med föregående undersökning är att smittämnen är en orsak till besvär som har minskat vilket är en effekt av den minskade spridningen av covid-19 under 2022 och avvecklingen av alla pandemirestriktioner. Även kategorin 'någonting annat' har minskat jämfört med föregående undersökning. En genomgång av svaren inom kategorin 'någonting annat' visar att många svar på något sätt är pandemirelaterade. Det kan till exempel handla om isolering på grund av restriktioner, högre arbetsbelastning på grund av pandemin, användning av personlig skyddsutrustning samt oro över smitta. Andelen personer som svarade "någonting annat" har återgått till en liknande nivå som i 2018 års undersökning.

Otydliga eller motstridiga krav från arbetsgivaren, bristande stöd eller uppskattning från chefen, kränkande särbehandling från chefen eller arbetskamrater, krävande kunder, patienter, anhöriga eller elever, hot eller våld samt smittämnen är relativt sett vanligare orsaker till besvär bland kvinnor än bland män. Omvänt så är tung manuell hantering, damm, kemiska och tekniska produkter samt vibrationer vanligare orsak till besvär för män än för kvinnor.

3 Typ av besvär

Ungefär var fjärde sysselsatt person (25 procent) har någon typ av besvär till följd av arbetet. Besvären kan ha orsakats av olyckshändelse i arbetet och eller andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse. När frågor ställs i undersökningen om typ av besvär görs ingen skillnad på om besvären beror på olyckshändelse eller andra förhållanden i arbetet. Samma person kan ha flera typer av arbetsorsakade besvär.

De besvär en person har till följd av arbetet kan ta sig vitt skilda uttryck. Man kan ha besvär i en specifik kroppsdel som rygg, nacke eller knän. Man kan lida av generell smärta och värk i kroppen eller ha besvär av psykosomatisk karaktär som sömnbesvär, oro eller utmattningssyndrom.

Trötthet och fysisk smärta eller värk är vanliga besvär

De vanligaste typerna av besvär till följd av arbetet är trötthet, fysisk smärta eller värk samt problem med nacke, axel och arm. Allra vanligast är trötthet. Av sysselsatta med besvär till följd av arbetet har 75 procent besvär av trötthet. Motsvarande andel för fysisk smärta eller värk är 65 procent och 55 procent för problem med nacke, axel och arm.

Besvär av trötthet och fysisk smärta eller värk är de vanligaste besvären till följd av arbetet oavsett kön, ålder eller anställningsform. Bland personer med hög inkomst är det färre som har besvär av fysisk smärta eller värk till följd av arbete än bland personer med låg eller medelhög inkomst. Den gruppen drabbas däremot i högre utsträckning av sömnstörningar. Detsamma gäller för personer med eftergymnasial utbildning jämfört med personer med förgymnasial eller gymnasial utbildning.

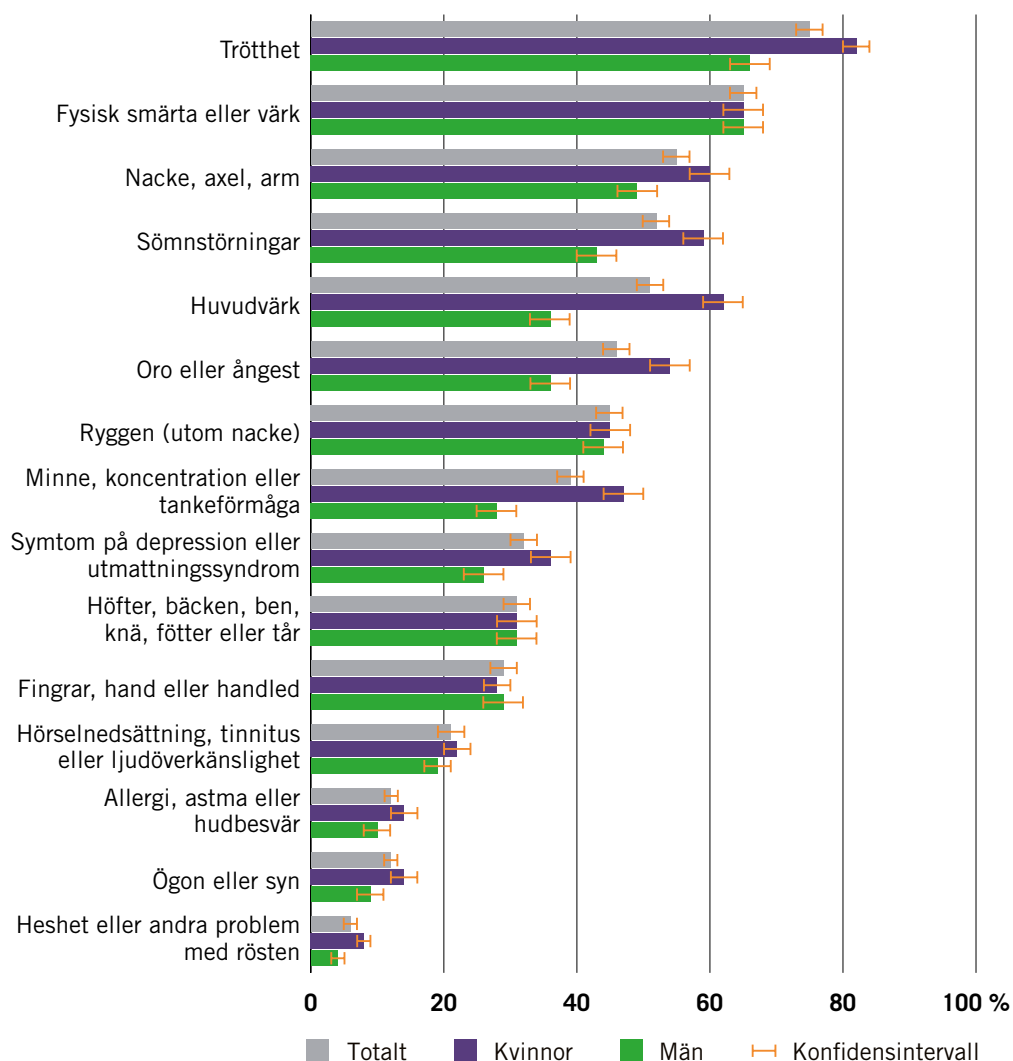
Bland sysselsatta i de statliga, kommunala eller regionala sektorerna är det vanligare med sömnstörningar, trötthet, huvudvärk och oro eller ångest än i den privata sektorn.

Generellt har kvinnor i högre grad än män sömnstörningar, trötthet, huvudvärk, oro eller ångest, symtom på depression eller utmattningssyndrom, problem med minne, koncentration eller tankeförmåga, problem med nacke, axel, arm, problem med ögon eller syn samt heshet eller andra problem med rösten.

Fysiska besvär som smärta eller värk, besvär med allergier, astma eller med huden, hörselnedsättning, tinnitus eller ljudöverkänslighet och problem i specifika kroppsdelar som ryggen, höfter, bäcken, ben, knän och fötter eller fingrar, hand eller handled drabbar kvinnor och män i ungefär samma grad.

De olika typerna av besvär skiljer sig inte systematiskt avseende graden av arbete hemifrån.

Figur 7. Typ av besvär, andel av sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet eller andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, totalt samt för kvinnor och män, år 2022.

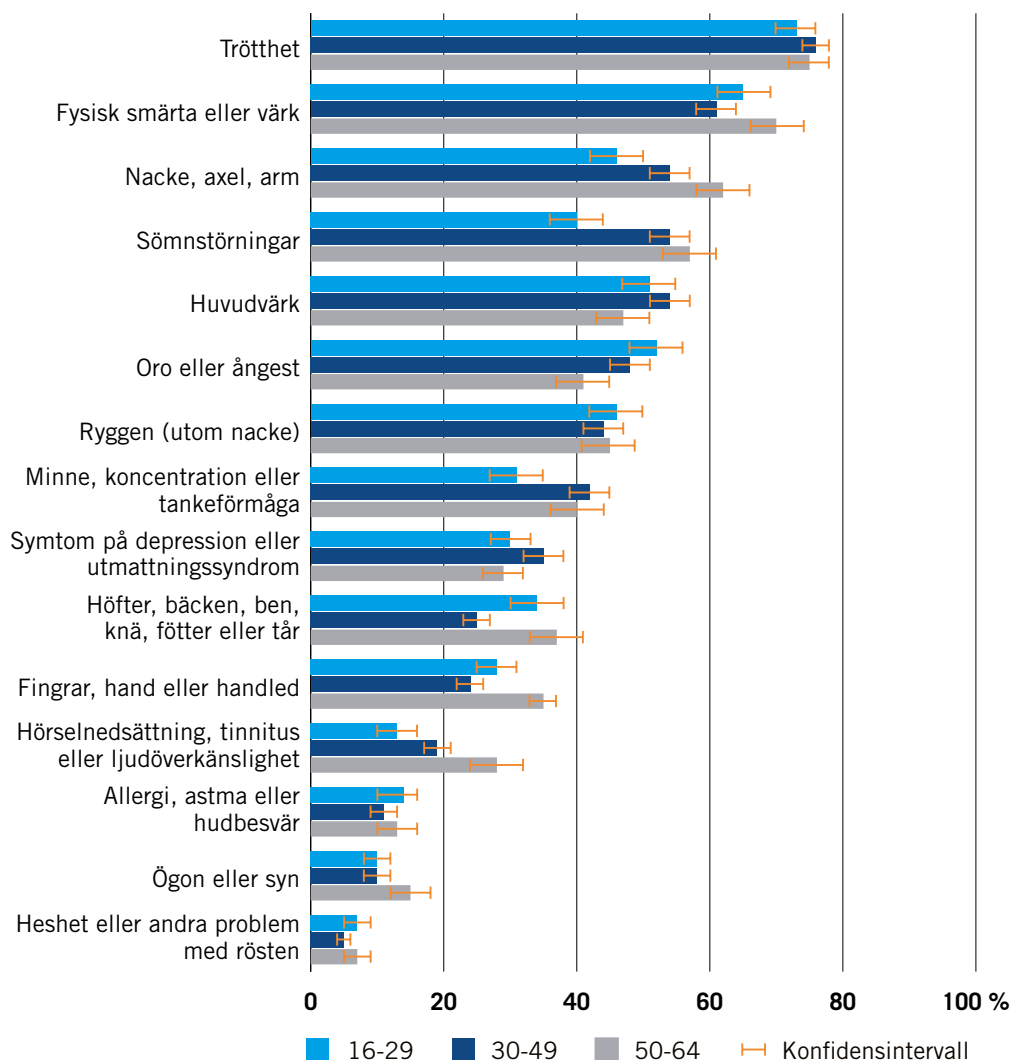
Yngre har mer oro och ångest på grund av arbetet

Den yngsta åldersgruppen 16–29 år har i mindre utsträckning besvär som sömnstörningar och problem med minne, koncentration eller tankeförmåga än de äldre åldersgrupperna. Däremot är det vanligare i denna åldersgrupp med besvär av oro eller ångest jämfört med åldersgruppen 50–64 år. I åldersgruppen 16–29 har

mer än varannan sysselsatt person (52 procent) med besvär till följd av arbetet, besvär av oro och ångest. Motsvarande andel för åldersgruppen 50–64 är 41 procent. För att kunna uttala sig om den äldsta åldersgruppen 65–74 krävs ett större svarsunderlag.

Problem med nacke, axel, arm och hörselnedsättning, tinnitus eller ljudöverkänslighet ökar med stigande ålder. Personer i åldersgruppen 30–49 har i mindre utsträckning besvär med höfter, bäcken, ben, knä, fötter eller tår än både den yngre och den äldre åldersgruppen.

Figur 8. Typ av besvär, andel av sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet eller andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, efter åldersgrupp, år 2022.*

* Typ av besvär för åldersgruppen 65–74 redovisas inte på grund av för litet svarsunderlag.

4 Anmälningar till Försäkringskassan, frånvaro från arbetet, rehabilitering och åtgärder

Arbetsgivaren är skyldig att anmäla arbetsskada

Om en anställd skadar sig på arbetet eller blir sjuk på grund av förhållanden i arbetet ska arbetsgivaren informeras om det. Arbetsgivaren ska då göra en arbetsskadeanmälan till Försäkringskassan. Den anställde kan även, liksom egenföretagare, anmäla arbetsskadan själv.

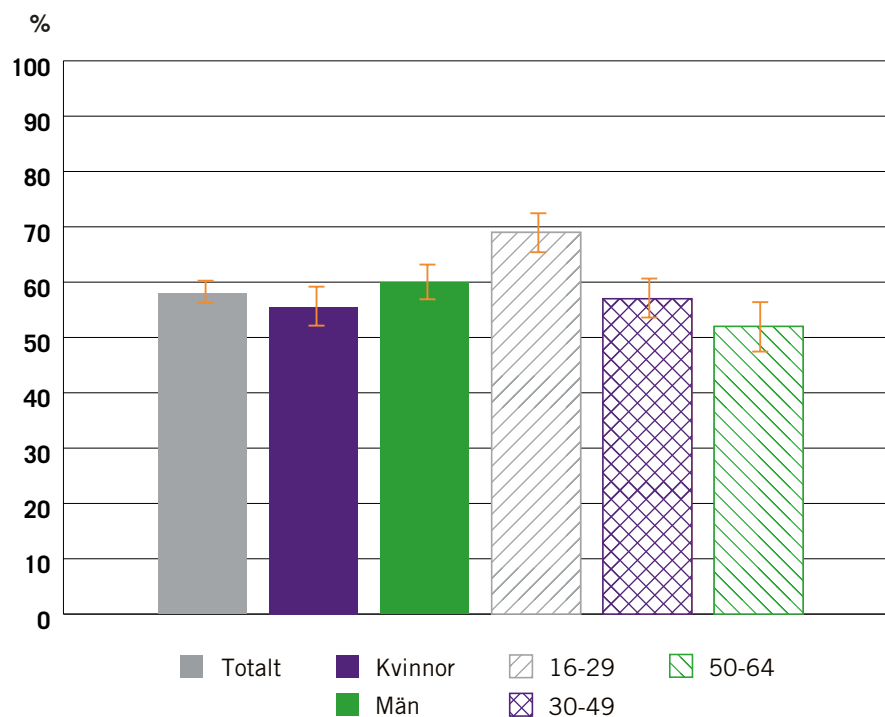
Nära sex av tio anmäler inte arbetsorsakade besvär som arbetsolycka

Nära sex av tio (58 procent) med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet uppger att arbetsgivaren eller personen själv inte anmält omständigheterna för en eller flera av de olyckor som ligger till grund för besvären till Försäkringskassan. Anmälan kan ha gjorts eller inte gjorts fram till och med mars 2023. För två procent saknas uppgift om anmälan har gjorts eller inte.

Att arbetsskada till följd av olyckshändelse inte anmäls till Försäkringskassan är särskilt vanligt bland sysselsatta i den yngsta åldersgruppen, 16–29 år. I den yngsta åldersgruppen gjordes ingen anmälan om arbetsskada för nära sju av tio (69 procent) med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet. I åldersgrupperna 30–49 och 50–64 år gjordes ingen anmälan i 57 respektive 52 procent av fallen. Det finns ingen signifikant skillnad mellan könen när det gäller anmälningarna.

Huruvida anmälningarna skiljer sig avseende graden av arbete hemifrån kan inte avgöras eftersom svarsunderlaget är för litet.

Figur 9. Ingen anmälan om arbetsskada har gjorts till Försäkringskassan, andel av sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet, totalt samt för kvinnor, män och åldersgrupp, år 2022.*

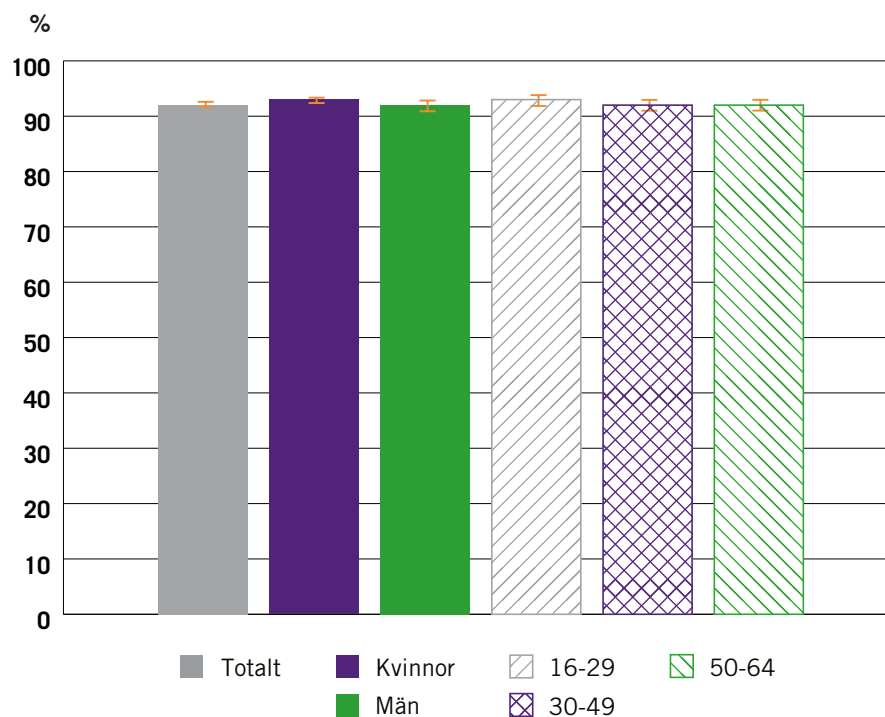

*Anmälningar för åldersgruppen 65–74 redovisas inte på grund av för litet svarsunderlag.

Drygt nio av tio gör ingen anmälan om arbetsskada till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse

För 92 procent av sysselsatta med besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse har arbetsgivaren eller den drabbade själv inte gjort en anmälan om arbetssjukdom till Försäkringskassan för något av besvären. Anmälan kan ha gjorts eller inte gjorts fram till och med mars 2023. För en procent saknas uppgift om anmälan har gjorts eller inte. Det finns ingen signifikant skillnad mellan könen och åldersgrupperna när det gäller anmälningarna.

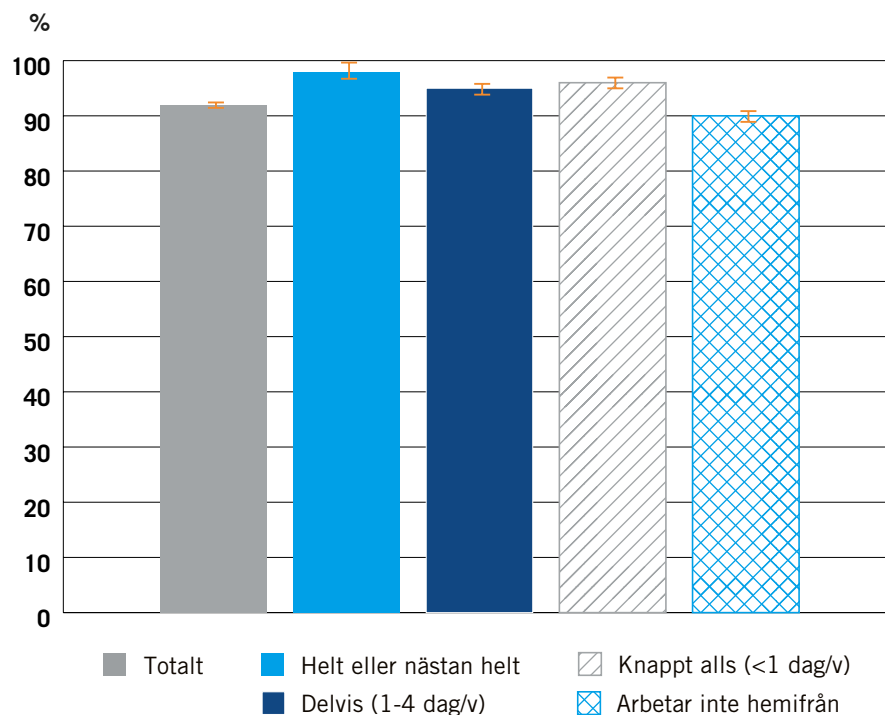
Figur 10. Ingen anmälan om arbetsskada har gjorts till Försäkringskassan, andel av sysselsatta med besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, totalt samt för kvinnor, män och åldersgrupp, år 2022.*

*Anmälningar för åldersgruppen 65–74 redovisas inte på grund av för litet svarsunderlag.

För de sysselsatta som har besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse och som inte arbetar hemifrån ligger andelen som inte har anmält arbetssjukdom till Försäkringskassan på cirka 90 procent. Det är i nivå med samtliga sysselsatta som har besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse. Att arbetsskada till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse inte anmäls till Försäkringskassan är däremot vanligare bland sysselsatta som arbetar helt eller nästan helt hemifrån (98 procent), delvis hemifrån (95 procent), eller mindre än en dag i veckan hemifrån (96 procent).

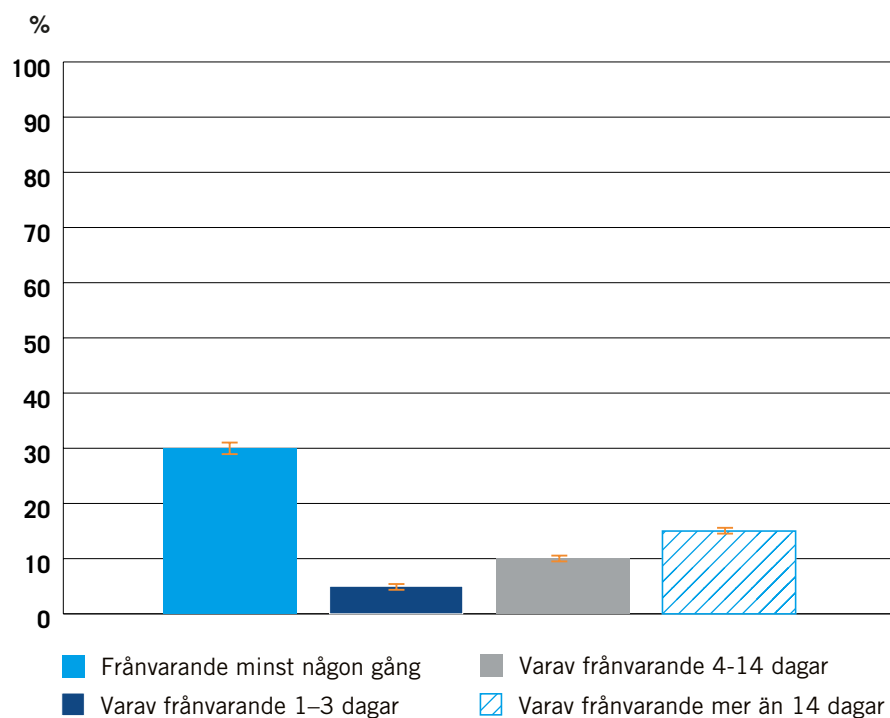
Figur 11. Ingen anmälan om arbetsskada har gjorts till Försäkringskassan, andel av sysselsatta med besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, totalt och efter grad av arbete hemifrån, år 2022.

Besvär till följd av arbetet leder till frånvaro

Tre av tio sysselsatta (30 procent) med besvär till följd av arbetet har varit frånvarande från arbetet på hel- eller deltid på grund av besvären minst någon gång under det senaste året. Då räknas förutom sjukskrivning också om personen tagit ut semester, flexledighet eller ledighet utan ersättning på grund av besvären. Av de som varit frånvarande från arbetet på grund av besvär till följd av arbetet var 15 procent frånvarande sammanlagt mer än två veckor under den senaste 12-månadersperioden.

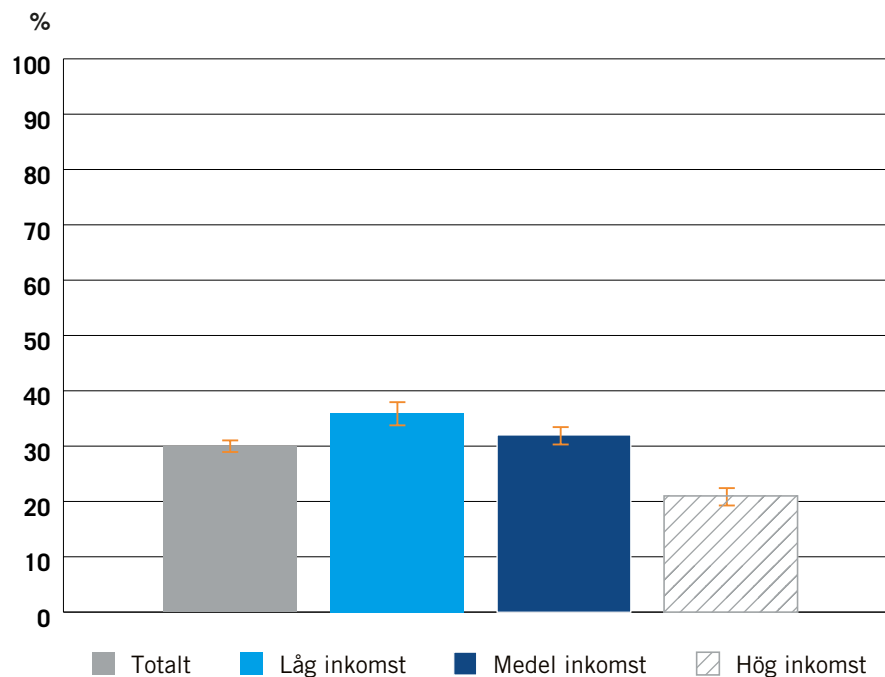
Figur 12. Frånvaro från arbetet till följd av besvär man har på grund av arbetet, samt frånvarans längd, andel av sysselsatta med besvär till följd av arbetet, totalt, år 2022.

Årets undersökning visar inte på några tydliga skillnader i frånvaro från arbetet på grund av besvären, sett till kön, ålder eller anställningsform. Däremot ser man skillnad i frånvaro till följd av besvären beroende på inkomst och grad av arbete hemifrån.

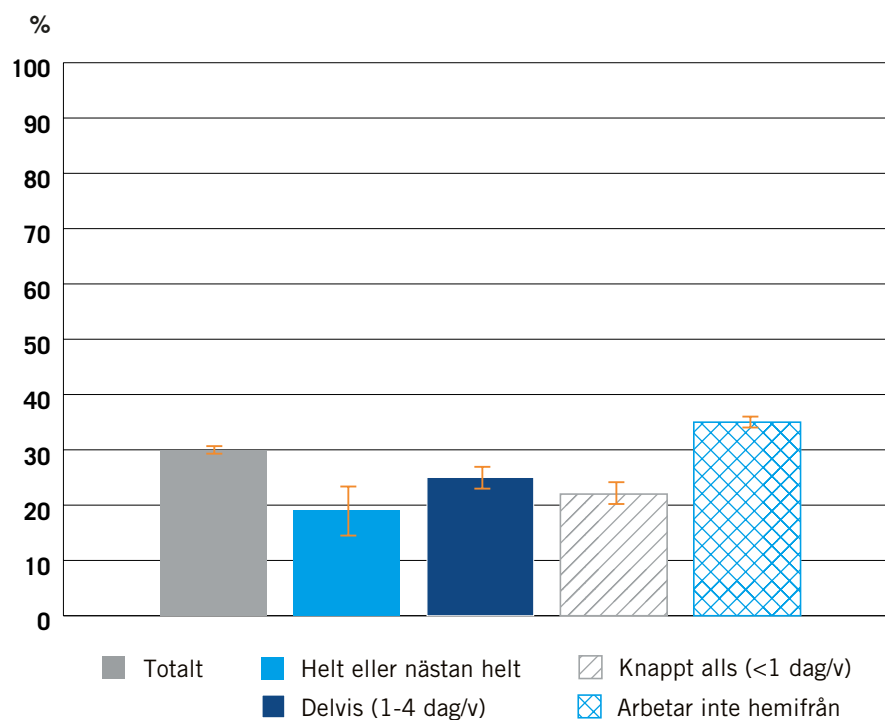
Sysselsatta med låg- och medelhög inkomst är i högre grad frånvarande från arbetet på grund av de besvär man har av arbetet, 36 respektive 32 procent, jämfört med 21 procent i den högsta inkomstgruppen.

Figur 13. Frånvaro från arbetet minst någon gång under den senaste 12-månadersperioden, på grund av de besvär man har till följd av arbetet, andel av sysselsatta med besvär till följd av arbetet, totalt och efter inkomstgrupp, år 2022.

Sysselsatta som inte arbetar hemifrån är frånvarande på grund av besvären i något större utsträckning än sysselsatta som arbetar hemifrån. Av de sysselsatta med besvär till följd av arbetet som inte arbetar hemifrån, har 35 procent varit frånvarande på grund av besvären minst någon gång under den senaste 12-månadersperioden. Det är en högre andel än de som arbetar helt eller nästan helt hemifrån (19 procent), delvis hemifrån (25 procent), eller mindre än en dag i veckan hemifrån (22 procent).

Figur 14. Frånvaro från arbetet minst någon gång under den senaste 12-månadersperioden, på grund av de besvär man har till följd av arbetet, andel av sysselsatta med besvär till följd av arbetet, totalt och efter grad av arbete hemifrån, år 2022.

Varannan sysselsatt med besvär av arbetet har varit i kontakt med vårdpersonal för besvären

Mer än varannan person (54 procent) av de sysselsatta med besvär till följd av arbetet har varit i kontakt med vårdpersonal för besvären under de senaste 12 månaderna. Till vårdpersonal räknas till exempel läkare, fysioterapeut/sjukgymnast, psykoterapeut eller kiropraktor.

Att kontakta vårdpersonal är mindre vanligt bland sysselsatta i den yngsta åldersgruppen. Mindre än hälften (45 procent) av de sysselsatta med besvär till följd av arbetet i åldersgruppen 16–29 år har varit i kontakt med vårdpersonal för besvären under de senaste 12 månaderna. I åldersgrupperna 30–49 och 50–64 kontaktades vårdpersonal i 55 respektive 59 procent av fallen.

Det finns också skillnader när det gäller anställningsform. Mindre än varannan tidsbegränsat anställd (46 procent) har varit i kontakt med vårdpersonal för besvären under de senaste 12 månaderna. Motsvarande andelar för tillsvidareanställda och företagare är 55 respektive 59 procent.

Sannolikheten att kontakta vårdpersonal skiljer sig inte systematiskt avseende graden av arbete hemifrån eller de övriga redovisningsvariablerna.

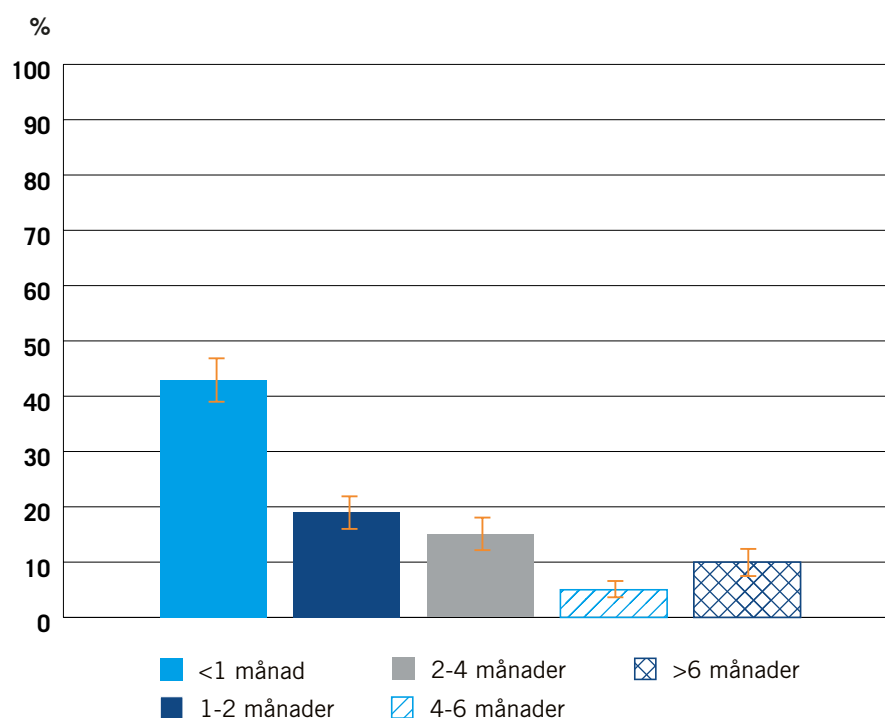
Rehabilitering

När en anställd är sjukskriven mer än två veckor ska arbetsgivaren anmäla detta till Försäkringskassan. Hälso- och sjukvården ansvarar för den medicinska rehabiliteringen och arbetsgivaren har ansvar för den arbetslivsinriktade rehabiliteringen, som syftar till att medarbetaren ska behålla eller återfå sin arbetsförmåga. Försäkringskassan utreder behovet av arbetslivsinriktade åtgärder och samordnar insatser från sjukvården, arbetsgivaren och andra aktörer med målsättningen att personen ska kunna återgå i arbete.

I undersökningen om arbetsorsakade besvär frågas personer som varit frånvarande från arbetet sammanlagt minst två veckor under den senaste 12-månadersperioden om Försäkringskassan, företagshälsovården eller arbetsgivaren har gjort en genomgång av den anställdes rehabiliteringsbehov. Mindre än hälften (47 procent) av de sysselsatta med besvär till följd av arbetet och som varit frånvarande från arbetet sammanlagt mer än 14 dagar under den senaste 12-månadersperioden, har fått en sådan genomgång.

I de fall en sådan genomgång av rehabiliteringsbehoven har gjorts, sker den i 43 procent av fallen när den anställda varit sjukfrånvarande mindre än en månad. För drygt sex av tio (62 procent) sker en sådan genomgång inom två månader. För 10 procent dröjer en genomgång av rehabiliteringsbehoven mer än 6 månader.

Figur 15. Sjukfrånvarorns längd innan genomgång av rehabiliteringsbehov gjordes, andel av anställda som varit frånvarande sammanlagt mer än två veckor under de senaste 12 månaderna till följd av arbetsorsakade besvär för vilka en genomgång av rehabiliteringsbehoven har gjorts, totalt, år 2022.

Åtgärder för att lindra och förhindra att besvären kommer tillbaka eller förvärras

Arbetsgivare erbjuder personlig stöttning och avlastning

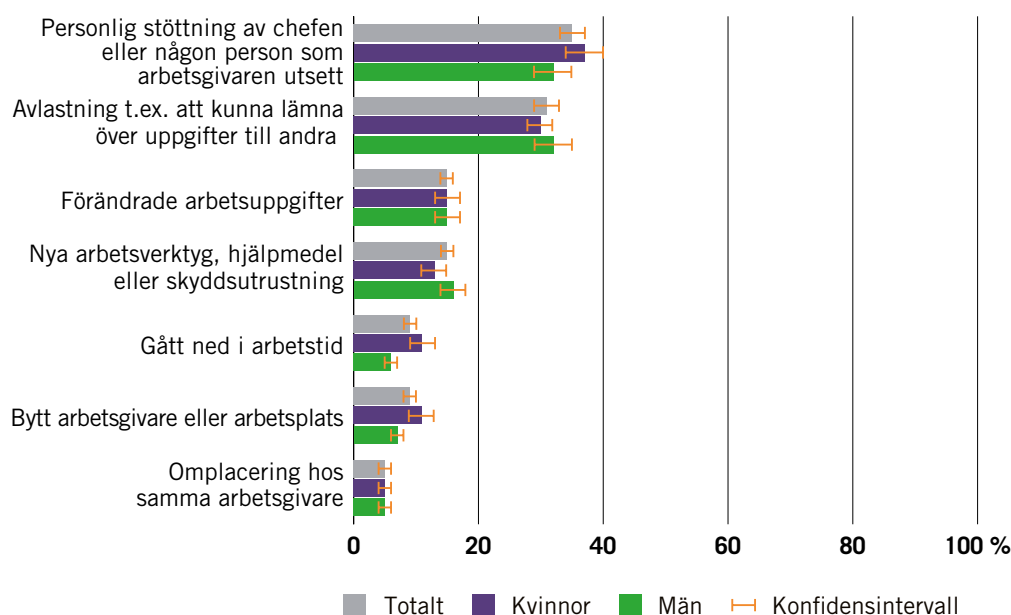
För sex av tio sysselsatta (60 procent) med besvär till följd av arbetet vidtas någon åtgärd för att lindra och förebygga besvären. Det är något vanligare för kvinnor (63 procent) än för män (57 procent).

Att gå ner i tid eller byta arbetsgivare är exempel på olika åtgärder där individen själv försöker komma till rätta med besvär man har på grund av arbetet, men det juridiska ansvaret för att anställda kan utföra sitt arbete utan risk för ohälsa ligger på arbetsgivaren.

Exempel på åtgärder från arbetsgivarens sida är avlastning, att kunna lämna över arbetsuppgifter till någon annan och personlig stöttning av chefen eller någon annan person som arbetsgivaren utser. Det är också de åtgärder som är vanligast förekommande.

Av sysselsatta med besvär till följd av arbetet får 35 procent personlig stöttning av chefen eller någon annan person som arbetsgivaren utser och 31 procent har fått avlastning, till exempel genom att kunna överlämna arbetsuppgifter till någon annan.

Figur 16. Typ av åtgärd, andel av sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet och eller andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, totalt samt för kvinnor och män, år 2022.

I vilken utsträckning man får stöttning eller avlastning från arbetsgivarens sida skiljer sig åt beroende på anställningsform. Av tidsbegränsat anställda med besvär till följd av arbetet får 28 procent personlig stöttning av chefen eller någon annan person och 24 procent får avlastning. Motsvarande andelar bland tillsvidareanställda är 37 respektive 32 procent.

Högre andel kvinnor går ner i tid eller byter arbetsgivare

Av de sysselsatta med besvär till följd av arbetet har 18 procent gått ner i tid eller bytt arbetsgivare på grund av besvären. Kvinnor uppger i högre utsträckning att de gått ner i arbetstid eller bytt arbetsgivare än män. Tjugotvå procent av sysselsatta kvinnor med besvär går ner i tid eller byter arbetsgivare på grund av besvären, jämfört med 13 procent bland män.

Åtgärderna mot besvär skiljer sig inte systematiskt avseende graden av arbete hemifrån eller andra redovisningsvariabler än de som nämns.

Arbetsgivare har låg kännedom om besvär bland tillfälligt anställda

En förutsättning för att arbetsgivare ska kunna förhindra eller avhjälpa att anställda får besvär till följd av arbetet, är att arbetsgivaren får kännedom om de besvär som anställda har. Det kan vara besvär till följd av nuvarande eller tidigare arbete.

I nästan åtta av tio fall (77 procent) när den anställda har besvär till följd av arbetet känner den huvudsakliga arbetsgivaren till åtminstone vissa besvär, men i drygt två av tio fall (22 procent) är arbetsgivaren ovetande. Att arbetsgivaren inte känner till besvären är vanligare bland yngre anställda än bland äldre. I åldersgruppen 16–29 år kände arbetsgivaren inte till besvären för 27 procent, jämfört med för 23 respektive 16 procent i åldersgrupperna 30–49 och 50–64 år.

Arbetsgivarens kännedom om besvär till följd av arbetet skiljer sig markant mellan anställningsformer. För knappt fyra av tio sysselsatta (37 procent) med besvär till följd av arbetet med tillfällig anställning är arbetsgivaren helt ovetande om besvären. För sysselsatta personer med besvär till följd av arbetet med tillsvidareanställning är arbetsgivaren ovetande i hälften så stor utsträckning, ungefär två fall av tio (19 procent).

Arbetsgivarens kännedom om besvär till följd av arbetet skiljer sig inte systematiskt avseende graden av arbete hemifrån eller de övriga redovisningsvariablerna.

5 Besvär och sjukfrånvaro efter yrke och näringsgren

I detta avsnitt redovisas resultat efter yrke och näringsgren. Endast grupper med minst 50 svarande redovisas. Det innebär att det kan finnas yrken och/eller näringsgrenar som har hög andel besvär men ändå inte redovisas på grund av att svarsunderlaget är för litet. Besvären kan bero på olyckshändelse i arbetet eller andra förhållanden i arbetet än olycka. Besvären kan ha orsakats av förhållanden i nuvarande eller tidigare arbete, men personen har haft besvär under den senaste 12-månadersperioden.

Yrke

I tabell 1a och 1b nedan redovisas yrken där andelen sysselsatta med besvär var särskilt hög respektive särskilt låg i förhållande till andra yrken.

Redovisade yrken är indelade efter standard för svensk yrkesklassificering (SSYK) och redovisningen görs på 3-siffernivå eller grövre. Urvalet har gjorts med utgångspunkt i skattningen totalt för yrket. I tabellerna redovisas även resultaten uppdelat på andel sysselsatta med besvär för kvinnor och för män.

Skillnaden i andel sysselsatta med besvär mellan de yrken som redovisas i tabell 1a och 1b nedan avseende yrken med särskilt hög respektive låg andel, är inte statistiskt signifikanta inom respektive tabell a och b. Tabellerna ger en indikation inom vilken grupp av yrken som de sysselsatta har en högre andel besvär till följd av arbetet, och omvänt, har en lägre andel besvär till följd av arbetet. De yrken som redovisas i tabell 1a, med hög andel besvär, har signifikant högre andel sysselsatta med besvär jämfört med de yrken som redovisas i tabell 1b, med låg andel besvär. Däremot kan man inte säga att sysselsatta inom ett visst yrke är mer eller mindre utsatta för besvär till följd av arbetet inom respektive tabell 1a och 1b.

Lärare, undersköterskor och sjuksköterskor har mer besvär till följd av arbetet

Bland yrken med hög andel besvär till följd av arbetet återfinns flera kvinnodominerade yrken inom vård och utbildning. Bland grundskollärare, fritidspedagoger och förskollärare har nästan hälften (46 procent) besvär till följd av arbetet. Andra yrken med särskilt hög andel sysselsatta med besvär är undersköterskor (44 procent) och sjuksköterskor (40 procent). Hög andel sysselsatta med arbetsorsakade besvär finns även inom andra yrken som t.ex. takmontörer, golvläggare och VVS-montörer (40 procent).

Exempel på yrken med låg andel besvär är banktjänstemän och redovisningsekonomer, civilingenjörsvyrken och jurister. Andelen sysselsatta med besvär till följd av arbetet för dessa yrken är under 20 procent.

Som jämförelse var andelen sysselsatta med besvär till följd av arbetet totalt för alla yrken 25 procent. Resultaten redovisade för fler yrken finns i Sveriges statistiska databaser (SSD) som nås via www.scb.se.

Tabell 1a. Yrken med hög andel sysselsatta med besvär, andel av sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet och eller andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, efter yrke, totalt samt för kvinnor och män, år 2022.

Yrken med hög andel besvär till följd av arbetet		Besvär till följd av olyckshändelse och eller andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse					
Yrke (SSYK)		Totalt		Kvinnor		Män	
Kod	Benämning	%	±	%	±	%	±
234	Grundskollärare, fritidspedagoger och förskollärare	46	5	50	6	31	10
532	Undersköterskor	44	6	46	6	.	.
262	Museiintendenter och bibliotekarier m.fl.	42	16
222	Sjuksköterskor	40	7	43	8	.	.
712	Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	40	10	.	.	39	11
	Samtliga	25	1	30	1	21	1

Tabell 1b. Yrken med låg andel sysselsatta med besvär, andel av sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet och eller andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, efter yrke, totalt samt för kvinnor och män, år 2022.

Yrken med låg andel besvär till följd av arbetet		Besvär till följd av olyckshändelse och eller andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse					
Yrke (SSYK)		Totalt		Kvinnor		Män	
Kod	Benämning	%	±	%	±	%	±
331	Banktjänstemän och redovisningsekonomer m.fl.	11	5	13	7	9	7
214	Civilingenjörstrycken	14	5	.	.	12	5
250	Yrken med krav på fördjupad högskolekompetens inom IT	14	3	22	7	11	3
251	IT-arkitekter, systemutvecklare och testledare m.fl.	14	3	22	7	11	3
261	Jurister	16	7	16	9	.	.
242	Organisationsutvecklare, utredare och HR-specialister m.fl.	17	4	21	6	10	5
241	Revisorer, finansanalytiker och fondförvaltare m.fl.	18	6	27	11	10	6
	Samtliga	25	1	30	1	21	1

Hög andel frånvaro från arbetet bland städare på grund av de besvär man har till följd av arbetet

Frånvaro från arbetet till följd av besvären kan vara sjukskrivning men även att personen tagit ut semester, flexledighet eller ledighet utan ersättning. Avgörande är att man varit frånvarande från arbetet, på grund av besvär man har till följd av arbetet. Besvären kan ha uppkommit till följd av nuvarande eller något tidigare arbete.

Resultaten avseende frånvaro per yrke som redovisas i tabell 2a och 2b nedan är andel som varit frånvarande enligt vad som beskrivs i föregående stycke, minst någon gång under den senaste 12-månadersperioden.

Observera att osäkerhetstalen som också redovisas i tabellen är stora och indelningen i yrken med hög respektive låg andel frånvaro får ses som en fingervisning mer än en exakt bild av verkligheten. I huvudsak är andelen sysselsatta som varit frånvarande från arbetet minst någon gång under den senaste 12-månadersperioden signifikant högre i de yrken som redovisas under tabellrubriken yrken med hög andel frånvaro, jämfört med de yrken som redovisas under tabellrubriken yrken med låg andel frånvaro. I övrigt är det svårt att göra jämförelser på grund av stor osäkerhet i skattningarna.

Tabell 2a. Yrken med hög andel frånvaro från arbetet, andel av sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet och eller andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse som varit frånvarande minst någon gång under de senaste 12 månaderna till följd av besvär till följd av arbetet, efter yrke, totalt samt för kvinnor och män, år 2022.

Yrken med hög andel frånvaro från arbetet på grund av besvär till följd av arbetet							
Yrke (SSYK)		Totalt		Kvinnor		Män	
Kod	Benämning	%	±	%	±	%	±
911	Städare och hemservicepersonal m.fl.	64	18	60	25	.	.
752	Ytbehandlare, trä och möbelsnickare m.fl.	51	24	.	.	52	26
262	Museiintendenter och bibliotekarier m.fl.	47	25
321	Biomedicinska analytiker, tandtekniker och laboratorieingenjörer m.fl.	47	21	51	23	.	.
432	Lagerpersonal och transportledare m.fl.	47	15	.	.	49	16
	Samtliga	30	2	33	3	27	3

Tabell 2b. Yrken med låg andel frånvaro från arbetet, andel av sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet och eller andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse som varit frånvarande minst någon gång under de senaste 12 månaderna till följd av besvär till följd av arbetet, efter yrke, totalt samt för kvinnor och män, år 2022.

Yrken med låg andel frånvaro från arbetet på grund av besvär till följd av arbetet							
Yrke (SSYK)		Totalt		Kvinnor		Män	
Kod	Benämning	%	±	%	±	%	±
332	Försäkringsrådgivare, företagssäljare och inköpare m.fl.	16	9	20	15	13	11
214	Civilingenjörsyrken	19	15	.	.	24	20
512	Kockar och kallskänkor	22	16
231	Universitets- och högskollärare	22	17
242	Organisationsutvecklare, utredare och HR-specialister m.fl.	24	11	27	13	.	.
	Samtliga	30	2	33	3	27	3

Näringsgren

I tabell 3 nedan redovisas näringsgrenar där andelen sysselsatta med besvär var särskilt hög respektive särskilt låg i förhållande till andra näringsgrenar.

Indelningen följer svensk näringsgrensindelning, SNI 2007 och redovisningen görs på avdelningsnivå. Urvalet har gjorts med utgångspunkt i skattningen totalt för näringsgrenen.

I tabellerna redovisas även resultaten uppdelat på andel sysselsatta med besvär för kvinnor och för män.

Inom näringsgrenarna Utbildning, Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering, Vård och omsorg; sociala tjänster och Byggverksamhet har ungefär en av tre sysselsatta någon form av besvär till följd av arbetet. Exempel på näringsgrenar med lägre andel sysselsatta med besvär är Fastighetsverksamhet, Informations- och Kommunikationsverksamhet och Finans- och försäkringsverksamhet. Bland sysselsatta inom näringsgrenen Fastighetsverksamhet har färre än två av tio besvär till följd av arbetet, vilket är hälften jämfört med andelen inom näringsgrenen Vård och omsorg; sociala tjänster. För jämförelse är andelen sysselsatta med besvär till följd av arbetet totalt, för alla näringsgrenar 25 procent.

I tabell 3 är skillnaden mellan redovisade näringsgrenar, i andel sysselsatta med besvär till följd av arbetet, bara i undantagsfall statistiskt signifikant. För att med säkerhet kunna uttala sig om skillnader mellan näringsgrenar krävs ett större svarsunderlag. Resultaten för fler näringsgrenar finns redovisade i Sveriges statistiska databaser (SSD) som nås via www.scb.se.

Tabell 3. Andel sysselsatta med besvär till följd av olyckshändelse i arbetet och eller andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse, efter näringsgren, totalt samt för kvinnor och män, år 2022.

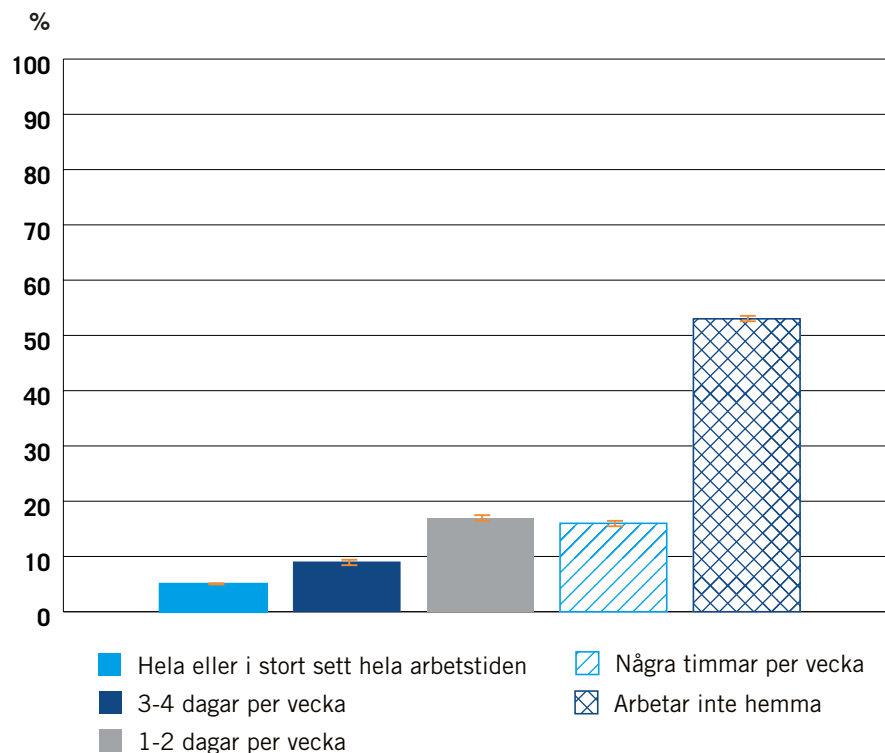
Näringsgren (SNI2007)		Totalt		Kvinnor		Män	
Kod	Benämning	%	±	%	±	%	±
P	Utbildning	36	3	41	4	23	5
E	Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	35	14
Q	Vård och omsorg; sociala tjänster	35	2	38	3	24	4
F	Byggverksamhet	31	4	27	11	32	4
A	Jordbruk, skogsbruk och fiske	28	7	.	.	25	7
H	Transport och magasinering	26	4	38	11	22	5
D	Försörjning av el, gas, värme och kyla	25	11	.	.	22	12
N	Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	25	4	26	6	24	5
S	Annan serviceverksamhet	25	6	28	7	16	8
O	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	24	3	27	4	19	4
C	Tillverkning	23	3	24	6	23	3
I	Hotell- och restaurangverksamhet	22	5	25	8	18	6
R	Kultur, nöje och fritid	21	6	21	8	20	8
G	Handel; reparationer av motorfordon och motorcyklar	20	2	24	4	17	3
M	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	18	2	22	4	15	3
L	Fastighetsverksamhet	17	6	17	10	17	7
J	Informations- och kommunikationsverksamhet	13	3	17	6	12	3
K	Finans- och försäkringsverksamhet	11	4	12	7	9	5
	Totalt för samtliga näringsgrenar	25	1	30	1	21	1

Arbete hemifrån

Efter covid-19-pandemin har det blivit vanligare bland vissa att jobba hemifrån och långvarigt arbete hemifrån kräver en fungerande arbetsmiljö för att förebygga skador och andra typer av besvär. I 2022 års undersökning om arbetsorsakade besvär ställdes därför frågan om och i vilken utsträckning sysselsatta mellan 16 och 74 år arbetar hemifrån³. Resultaten tyder på att frekvens, orsaker och hantering av arbets-orsakade besvär i vissa fall skiljer sig åt beroende på graden av arbete hemifrån. Om statistiskt signifikanta skillnader förekommer för en viss fråga kommenteras detta i respektive avsnitt. I följande avsnitt beskrivs gruppen av sysselsatta som arbetar hemifrån mer ingående.

Majoriteten (53 procent) av den sysselsatta befolkningen arbetar inte hemifrån. Av de 47 procent som arbetar hemifrån är det endast fem procent som arbetar hela eller i stort sett hela veckan hemifrån och nio procent som arbetar 3 till 4 dagar hemifrån. De flesta arbetar 1 till 2 dagar hemifrån (17 procent) eller endast några timmar per vecka (16 procent).

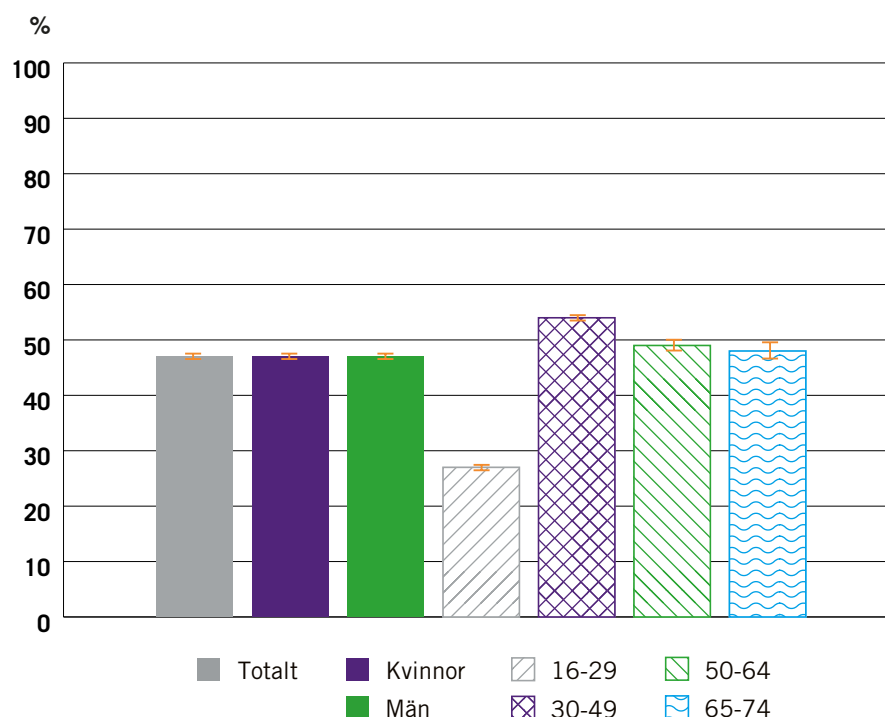
Figur 17. Grad av arbete hemifrån under de senaste 3 månaderna, andel av sysselsatta 16–74 år, totalt, år 2022.

³ Frågan som ställdes: "Hur stor del av din ordinarie arbetstid arbetade du i hemmet under de senaste tre månaderna?"

Det finns ingen skillnad mellan kvinnor och män när det gäller grad av arbete hemifrån. Vad gäller ålder är det framför allt sysselsatta i åldersgruppen 30–49 år (54 procent) som arbetar hemifrån åtminstone till viss del. Andelen som arbetar hemifrån är däremot lägst i åldersgruppen 16–29 år (27 procent).

Figur 18. Andel sysselsatta 16–74 år som arbetat hemifrån minst några timmar per vecka eller mer under de senaste 3 månaderna, totalt samt för kvinnor, män och åldersgrupp, år 2022.

Sysselsatta personer med hög inkomst arbetar i större utsträckning hemifrån (72 procent) än personer med medelhög eller låg inkomst (39 respektive 30 procent).

Andelen personer som arbetar hemifrån ökar inte bara med inkomsten, utan även med utbildningsnivån. Bland sysselsatta personer med eftergymnasial utbildning arbetar 62 procent i någon utsträckning hemifrån. Motsvarande andelar för personer med gymnasial eller förgymnasial utbildning är 30 respektive 17 procent.

69 procent av de som är anställda inom den statliga sektorn arbetar hemifrån. Detta är en högre andel än i den privata sektorn (49 procent) och i de kommunala och regionala sektorerna (37 respektive 29 procent).

Vad gäller anställningsform är det vanligare att arbeta hemifrån bland företagare (70 procent) och tillsvidareanställda (48 procent) än bland tidsbegränsat anställda (25 procent).

Work-related disorders 2022

Summary

The results of the survey on work-related disorders 2022 show that the proportion of employed persons experiencing ill health caused by work has decreased since 2020. In 2022, one in four employed persons (25 percent), or around 1 300 000 people, experienced ill health caused by work, compared to one in three in 2020. It is mostly problems from infection and other reasons that can be linked to covid-19 that have decreased in connection with the abatement of the pandemic. A high workload is the most common cause of work-related ill health. Fatigue and physical pain or aches are the most common forms of work-related ill health.

The survey on work-related disorders identifies ill health caused by work among the employed population aged 16-74 years. Ill health may have been caused by an accident or by conditions at work other than an accident. The survey identifies the cause and type of ill health that employed persons have from work, whether the ill health has led to sick leave, and whether the employer or employee has taken measures at work to alleviate or prevent the ill health from recurring. The survey was carried out from July 2022 through March 2023 and the reference period is mainly the last 12 months. The results are reported in total, as well as by sex, occupation, industry, age, education, income, sector, form of employment and to what extent people work from home. The results are also available in Sweden's statistical databases (SSD), which can be accessed via www.scb.se.

One in four employed persons experienced ill health caused by work

The results of the survey on work-related disorders 2022 show that one in four employed persons, 25 percent, experienced ill health caused by work. This is a decrease from 32 percent in 2020.

Accidents at work account for a minor share of ill health

The proportion of employed people with ill health as a result of accidents at work accounts for a relatively small part (20 percent) of the total proportion of employed people with ill health as a result of work. This corresponds to five percent of the total number of employed people and it is about equally common for women and men. Work-related accidents that lead to ill health caused by work are mainly accidental falls combined with stumbling, heavy lifting, or some other type of overload.

Ill health caused by conditions at work other than an accident decreased compared with 2020

The proportion of employed people with ill health as a result of conditions at work other than accidents accounts for a larger part (80 percent) of the total proportion of employed people with ill health as a result of work. This corresponds to 23 percent of the total number of employees. It can be compared to 2020 when the corresponding share was 29 percent.

The proportion of employed persons with ill health caused by an accident at work remains unchanged since 2020.

Women are especially likely to experience ill health caused by conditions at work other than an accident, at 28 percent compared to 18 percent of men.

High workload most common reason for ill health

Ill health from conditions at work other than an accident is most commonly caused by a high workload; This applies for women and men alike regardless of age or sector. A high workload was the cause of ill health among 66 percent of employed persons with ill health caused by other conditions at work.

Women working in municipalities and regions are especially likely to report that a high workload caused their ill health, at three of four such women with ill health caused by conditions at work other than an accident.

Among people with low income, persons with only compulsory education, temporarily employed persons and the self-employed, a high workload together with awkward work postures or demanding customers, patients, relatives or equivalent are the most common causes of ill health.

The various causes of ill health from conditions at work other than an accident in 2022 are similar to those reported in 2020. One difference with the previous survey is that infectious agents as a cause of discomfort have decreased. The category 'something else' has also decreased compared to the previous survey. When reviewing the answers found in the 'something else' category, it can be seen that many answers are pandemic-related in some way. This could, for example, involve a higher workload due to the pandemic and the use of personal protective equipment. The reduction in complaints in this year's examination, infection and 'something else' can thus both be thought to be an effect of the reduced spread of covid-19 in 2022 and in addition the dismantling of pandemic restrictions.

Fatigue and physical pain or aches are the most common forms of ill health caused by work

Fatigue, physical pain or aches and problems with the neck, shoulders, and arms are the most common forms of ill health among employed persons who experienced ill health caused by work. Among employed persons with ill health caused by work, 75 percent suffered from fatigue. The corresponding share for physical pain or aches was 65 percent, and for problems with neck, shoulders, and arms, the figure was 55 percent.

Ill health due to fatigue and physical pain or aches are the most common forms of ill health caused by work, regardless of sex, age, or form of employment.

Worry and anxiety due to work most common among young people

Young people aged 16-29 years are less likely to have work-related sleep disorders or problems with memory, concentration or thinking than older persons. However, younger people experience to a higher degree ill health due to worry or anxiety than the age group 50-64.

Problems with neck, shoulder, arms and hearing loss, tinnitus or sound sensitivity increase with age.

Most people do not report work-related ill health as occupational illness

In nearly six out of ten cases, 58 percent, employed persons with ill health due to an accident state that neither they nor their employers reported the illness to the Swedish Social Insurance Agency. Ill health from conditions at work other than an accident are reported to an even lesser degree than occupational accidents. For 92 percent of employed persons with ill health due to conditions at work other than an accident, the employer or the affected person did not report any of the ailments.

Ill health caused by work leads to absence

Three in ten employed persons, 30 percent, with ill health caused by work have been absent from work full-time or part-time due to the ill health at least once in the past year. In addition to sick leave, absence also includes when the person takes holidays, comp hours, or leave without pay due to their ill health.

Employed persons in health care and education are particularly vulnerable to ill health caused by work

Occupations in health care and education have a relatively high proportion of employed persons with ill health caused by work.

For example, among compulsory schoolteachers, leisure time childcare workers and preschool teachers, almost half experienced ill health caused by work. Other professions with a particularly high proportion of employed persons with work-related ill health are assistant nurses, 44 percent, and nurses, 40 percent. Roofers, floor layers, plumbers and pipefitters also have a relatively high proportion of employed persons with ill health caused by work, 40 percent.

Lower degree of work-related ill health among those who work from home

The proportion of employed persons with ill health caused by work is lower among people who work partially or entirely from home, 19 and 15 percent, respectively, than among people who rarely or never work from home, 27 and 28 percent, respectively. This applies to both ill health caused by an accident as well as to ill health from conditions at work other than an accident.

Among those who partially or entirely work from home, working at a computer or monitor is one of the most common causes of work-related ill health. The different forms of ill health are similar regardless of whether a person works entirely or only partially from home but employed persons who work from home are absent due to work-related ill health to a somewhat lesser extent than employed persons who do not work from home. Among employed persons who work from home, ill-health from conditions at work other than an accident are also reported to the Swedish Social Insurance Agency to a lesser extent than among employed persons who do not work from home.

Bilaga 1 – Beskrivning av yrkesklassificering SSYK 2012

Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK 2012) är ett system för att gruppera yrken eller arbetsuppgifter för individer. Till grund för SSYK 2012 ligger den internationella yrkesklassifikationen ISCO-08 (International Standard Classification of Occupation 2008). Struktur och uppbyggnad i SSYK och ISCO är densamma, en hierarkisk indelning med fyra nivåer, där antalet siffror i indexeringen anger var i strukturen klassen befinner sig.

Yrkesområde	Huvudgrupper	Yrkesgrupper	Undergrupper
1 Chefsyrken	7	30	57
2 Yrken med krav på fördjupad högskolekompetens	6	29	113
3 Yrken med krav på högskolekompetens eller motsvarande	5	20	68
4 Yrken inom administration och kundtjänst	4	7	22
5 Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	4	15	44
6 Yrken inom lantbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	2	5	10
7 Yrken inom byggverksamhet och tillverkning	6	13	50
8 Yrken inom maskinell tillverkning och transport med mera	3	15	46
9 Yrken med krav på kortare utbildning eller introduktion	6	10	16
0 Militärt arbete	3	3	3
Totalt	46	147	429

Bilaga 2 – Beskrivning av näringsgrensindelning SNI 2007

Standarden för svensk näringsgrensindelning (SNI 2007) används för att klassificera företag och arbetsställen efter vilken verksamhet de bedriver. SNI ingår i ett internationellt system av ekonomiska klassifikationer och utgår från EU:s näringsgrensstandard NACE. Den gällande versionen av SNI benämns SNI 2007, och motsvarande för EU:s standard är NACE rev. 2.

SNI	Näringsgren
A	Jordbruk, skogsbruk och fiske
01	Jordbruk och jakt (inkl. Service)
02	Skogsbruk
B	Utvinning av mineral
C	Tillverkning
10–12	Framställning av livsmedel, drycker och tobak
13–15	Textilvarutillverkning, tillverkning av kläder och läder m.m.
16	Tillverkning av trä och varor av trä; kork, rotting o.d. utom möbler
17	Pappers- och pappersvarutillverkning
18	Grafisk produktion av reproduktion av inspelningar
19–21	Tillverkning av kemikalier, läkemedel och raffinerade petroleumprodukter m.m.
22	Tillverkning av gummi- och plastvaror
23	Tillverkning av andra icke-metalliska mineraliska produkter
24	Stål- och metallframställning
25	Tillverkning av metallvaror utom maskiner och apparater
26-27	Tillverkning av datorer, elektronikvaror och optik, elapparater
28	Tillverkning av övriga maskiner
29–30	Tillverkning av transportmedel
31–32	Tillverkning av möbler, annan tillverkning
33	Reparation och installation av maskiner och apparater
D	Försörjning av el, gas, värme och kyla
E	Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering
38	Avfallshantering; återvinning
36–37, 39	Annat inom avdelning E

F	Byggverksamhet
41	Byggande av hus
42	Anläggningsarbeten
431	Rivning av hus samt mark- och grundarbeten
432	Elinstallationer, VVS-arbeten och andra bygginstallationer
433	Slutbehandling av byggnader
439	Annan specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet
G	Handel; reparationer av motorfordon och motorcyklar
45	Handel samt reparation av motorfordon och motorcyklar
46	Parti- och provisionshandel utom med motorfordon
47	Detaljhandel utom med motorfordon och motorcyklar
H	Transport och magasinering
49	Landtransport; transport i rörsystem
50–51	Sjö- och lufttransport
52	Magasinering och stödtjänster till transport
53	Post- och kurirverksamhet
I	Hotell- och restaurangverksamhet
55	Hotell- och logiverksamhet
56	Restaurang-, catering- och barverksamhet
J	Informations- och kommunikationsverksamhet
K	Finans- och försäkringsverksamhet
L	Fastighetsverksamhet
M	Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik
70	Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag
71	Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys
69, 72–75	Annat inom avdelning M
N	Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster
78	Arbetsförmedling, bemanning och andra personrelaterade tjänster
81	Fastighetsservice samt skötsel och underhåll av grönytor
77, 79–80, 82	Annat inom avdelning N

0	Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring
841	Offentlig förvaltning
842	Offentliga tjänster (försvar, polis, brand m.m.)
843	Obligatorisk socialförsäkring
P	Utbildning
851	Förskoleutbildning
852	Grundskoleutbildning
853	Gymnasial utbildning
854–856	Annan utbildning (inkl. stödverksamhet till utbildning)
Q	Vård och omsorg; sociala tjänster
86	Hälsa- och sjukvård
87	Vård och omsorg med boende
88	Öppna sociala insatser
R	Kultur, nöje och fritid
S	Annan serviceverksamhet
T, U, 00, Blank	Övrigt, oklart

Bilaga 3 – Frågeformulär

SCB har fått i uppdrag av arbetsmiljöverket att ta reda på i vilken utsträckning människor får skador eller andra typer av besvär av arbetet. Vi vill därför ställa några frågor om detta.

- 1 Intervju i samband med AKU
 - 2 Intervju vid senare tillfälle (ej i samband med AKU).
 - 3 Inte tid just nu men vi kan försöka återkontakta vid senare tillfälle
- Bortfall:
- 4 Förhindrad (sjuk, språk etc.)
 - 5 Ej anträffad vid försök till återkontakt
 - 6 Avböjd medverkan (vill inte svara på frågorna inkl. ej tid)
 - 7 Egen bedömning avsluta intervjun (motvillig up, vill inte störa relationen, tidsbrist för att hinna AKU) obs endast i absoluta undantagsfall beskriv

AB1

Jag börjar med att fråga om olyckshändelser och sedan frågar jag om besvär orsakade av andra förhållanden i arbetet.

Har du någon gång under de senaste 12 månaderna haft besvär till följd av en olyckshändelse i arbetet? Tänk på olyckshändelser som inträffat under arbetstid, oavsett var du befunnit dig.

Till IVE:

Det kan vara i nuvarande eller tidigare arbete. Olyckshändelsen kan ha skett tidigare än den senaste 12-månadersperioden.

Tänk på alla olyckshändelser som gett besvär, oavsett om besvären varit tillfälliga eller är bestående. Tänk även på besvär som förvärrats av olyckshändelsen.

Räkna även med olyckshändelser under raster, men räkna inte med olyckshändelser under resor till eller från arbetet (om du inte får göra dessa på betald arbetstid).

- 1 Ja
- 2 Nej --> fråga AB10
- 8 Vet ej --> fråga AB10
- 9 Vill ej svara --> fråga AB10

AB2

Har dessa besvär begränsat dig i ditt arbete?

Till IVE: om up har flera besvär och något besvär begränsat skall ja anges.

Det är up:s egen upplevelse som avses. Även om up inte avstått från någon arbetsuppgift men känt obehag i arbetet av besvären t ex pga smärta, nedsatt rörlighet etc. Blir svaret ja.

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB3**Har dessa besvär begränsat dig utanför arbetet?**

Till IVE: om up har flera besvär och något besvär begränsat skall ja anges.
Med utanför arbetet menas i hemmet och på fritiden.

Det är up:s egen upplevelse som avses. Även om up inte avstått från någon aktivitet men känt obehag utanför arbetet av besvären t ex pga smärta, nedsatt rörlighet etc.
Blir svaret ja.

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB4**Är det en eller flera olyckshändelser i arbetet som ligger bakom de besvär du haft de senaste 12 månaderna?**

- 1 En --> fråga AB6_alt1
- 2 Flera
- 8 Vet ej --> fråga AB6_alt2
- 9 Vill ej svara --> fråga AB6_alt2

AB5**Hur många olyckshändelser i arbetet ligger bakom besvären? Tänk på alla olyckshändelser i arbetet som ligger bakom de besvär du haft de senaste 12 månaderna, även om de inträffade för många år sedan.**

Fyll i antal:

- > Fråga AB6_alt2
- 88 Vet ej --> fråga AB6_alt2
- 99 Vill ej svara--> fråga AB6_alt2

Instruktion till programmerare: fråga AB6-AB9 nedan upprepas för varje olyckshändelse i arbetet som ligger bakom de besvär personen haft de senaste 12 månaderna.

AB6

AB6_alt 1 om AB4=1:

Vilket år inträffade olyckshändelsen som ligger bakom besvären?

AB6_alt 2 om AB4=2:

Instruktion till programmerare. Frågorna nedan ställs beroende på antalsuppgiften i AB5:

Om AB5>1 **Vilket år inträffade den senaste olyckshändelsen som ligger bakom besvären?**

Om AB5>1 **Vilket år inträffade den näst senaste olyckan?**

Om AB5>2 **Vilket år inträffade den tredje senaste olyckan?**

Om AB5>3 **Och när inträffade olyckan dessförinnan?**

Om AB5>4 **Och när inträffade olyckan dessförinnan?**

Om AB5>5 **Och när inträffade olyckan dessförinnan?**

Om AB5>6 **Och när inträffade olyckan dessförinnan?**

Om AB5>7 **Och när inträffade olyckan dessförinnan?**

Om AB5>8 **Och när inträffade olyckan dessförinnan?**

Svarsalternativ AB6 samtliga frågor:

1 År 2012 eller tidigare

2 År 2013–2016

3 År 2017

4 År 2018

8 Vet ej

9 Vill ej svara

AB7

Vad orsakade olyckshändelsen?

Ange endast ett alternativ se intervjuinstruktion.

- 1 Elektricitet, explosion eller brand **Förklaring:** Elfel. Brand. Explosion (antändning av explosivt ämne). Ljusbåge. Statisk elektricitet. Ångexplosion.
 - 2 Damm, gas, rök eller vätskor. **Förklaring:** Sprutande vätska, avrinning, förångning, gasutströmning på ett sätt som inte borde ha inträffat.
 - 3 Material föll, rasade, brast eller sprängdes. **Förklaring:** Fallande föremål. Vältande föremål. Däckexplosioner. Ras av jordmassor. Det inträffade står utanför den skadades kontroll.
 - 4 Fordonskollision, påkörd, skadad av föremål, maskiner, verktyg eller djur. **Förklaring:** Den skadade eller en annan person har tappat kontrollen över ett fordon, ett föremål, en maskin, ett verktyg, ett transportmedel, eller utrustning för förflyttning av material. Avser även utslungade föremål från maskin/verktyg, t. ex. träbit, järnspån.
 - 5 Fall av person. **Förklaring:** Ett fall som inneburit att personen ramlat, halkat, trampat fel eller snubblat och själva fallet lett till skadan. Även skada via annan person som faller.
 - 6 Slog emot något, trampade på något vasst. **Förklaring:** Skadad mot föremål genom egen rörelse. T. ex. slog emot vägg, trampade på spik.
 - 7 Feltramp, lyft eller annan överbelastning. **Förklaring:** Rörelse med en fysisk ansträngning av den egna kroppen. Egenvållad skada.
 - 8 Hot eller våld, chock, rädsla. **Förklaring:** Fysiskt våld eller en traumatisk händelse (t.ex. ett rån). Avsiktlig eller oavsiktlig skada av annan person som t ex slag, spark, nyp eller rivning.
 - 9 Annan orsak, som inte nämnts ovan, nämligen _____
- 88 Vet ej
99 Vill ej svara

AB8

AB8 alt_1 om endast en olycka (AB4_1)

En arbetsskadeanmälan till försäkringskassan beskriver omständigheterna kring olyckshändelsen. Har du eller din arbetsgivare gjort en sådan anmälan?

(Svarsalternativ se AB8 alt_2 nedan, samma för alla olyckor)

Om flera olyckor (AB4_2)

AB8 alt_2. Vid första olyckan:

En arbetsskadeanmälan till försäkringskassan beskriver omständigheterna kring olyckshändelsen. Har du eller din arbetsgivare gjort en sådan anmälan för den olyckan?

AB8 alt_2. Upprepas för samtliga följande olyckor:

Har du eller din arbetsgivare gjort en arbetsskadeanmälan för den olyckan?

Till IVE: frågan gäller inte sjukanmälan till försäkringskassan

1 Ja

2 Nej --> fråga AB10

8 Vet ej --> fråga AB10 eller tillbaka till AB6_alt 2 om flera olyckor i AB4–AB5

9 Vill ej svara --> fråga AB10

AB9 upprepas för varje olycka som anmälts

Vilket år gjordes arbetsskadeanmälan?

- 1 I år (2018)
- 2 Under 2017
- 3 Tidigare än 2017
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB10

Nu undrar jag om besvär som beror på andra förhållanden i arbetet än en olyckshändelse. Det kan handla om arbetsbelastning eller att du har ett fysiskt tungt eller monotont arbete, eller är utsatt för kemikalier, buller, stress eller till exempel mobbing.

Har du någon gång under de senaste 12 månaderna haft besvär av sådana förhållanden i arbetet?

- 1 Ja
- 2 Nej --> gå till AB16_1 om olyckshändelse i arbetet de senaste 12 månaderna (AB1=1). Annars avsluta.
- 8 Vet ej --> gå till AB16_1 om olyckshändelse i arbetet de senaste 12 månaderna (AB1=1). Annars avsluta.
- 9 Vill ej svara --> gå till AB16_1 om olyckshändelse i arbetet de senaste 12 månaderna (AB1=1). Annars avsluta.

AB11

Har dessa besvär begränsat dig i ditt arbete?

Till IVE: om up har flera besvär och något besvär begränsat skall ja anges.

Det är up:s egen upplevelse som avses. Även om up inte avstått från någon arbetsuppgift men känt obehag i arbetet av besvären t ex pga smärta, trötthet, nedstämdhet etc. Blir svaret ja.

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB12

Har dessa besvär begränsat dig utanför arbetet?

Till IVE: Om up har flera besvär och något besvär begränsat skall ja anges. Med utanför arbetet menas i hemmet och på fritiden.

Det är up:s egen upplevelse som avses. Även om up inte avstått från någon aktivitet men känt obehag utanför arbetet av besvären t ex pga smärta, trötthet, nedstämdhet etc. Blir svaret ja.

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB13

Nu undrar vi vad du upplever som anledningen till att besvären uppstod. Jag kommer att läsa upp ett antal anledningar och vill att du svarar ja eller nej för var och en av dem.

AB13_1

Uppstod besvären på grund av för hög arbetsbelastning?

- 1.Ja
- 2.Nej
- 8.Vet ej
- 9.Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

AB13_2

... På grund av för svåra arbetsuppgifter?

- 1.Ja
- 2.Nej
- 8.Vet ej
- 9.Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

Till IVE: frågan ställs även till egenföretagare. Besvären kan ha uppstått vid en tidigare anställning.

AB13_3

... På grund av otydliga eller motstridiga krav från arbetsgivaren?

- 1.Ja
- 2.Nej
- 8.Vet ej
- 9.Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

Till IVE: frågan ställs även till egenföretagare. Besvären kan ha uppstått vid en tidigare anställning.

AB13_4

... På grund av bristande stöd eller uppskattning från chefen?

- 1.Ja
- 2.Nej
- 8.Vet ej
- 9.Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

AB13_5

... På grund av bristande stöd eller uppskattning från arbetskamrater?

- 1.Ja
- 2.Nej
- 8.Vet ej
- 9.Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

Till IVE: frågan ställs även till egenföretagare. Besvären kan ha uppstått vid en tidigare anställning.

AB13_6

... **På grund av osäker anställning?**

- 1.Ja
- 2.Nej
- 8.Vet ej
- 9.Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

AB13_7

... **På grund av förläggningen av arbetstiden?**

- 1.Ja
- 2.Nej
- 8.Vet ej
- 9.Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

Till IVE: frågan ställs även till egenföretagare. Besvären kan ha uppstått vid en tidigare anställning.

AB13_8

... **På grund av kränkande särbehandling från chefen?**

- 1.Ja
- 2.Nej
- 8.Vet ej
- 9.Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

AB13_9

... **På grund av kränkande särbehandling från arbetskamrater?**

- 1.Ja
- 2.Nej
- 8.Vet ej
- 9.Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

AB13_10

... **På grund av krävande kunder, patienter, anhöriga, elever, eller motsvarande?**

- 1.Ja
- 2.Nej
- 8.Vet ej
- 9.Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

AB13_11

... På grund av hot eller våld?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

AB13_12

Upplever du att dina besvär uppstod på grund av buller eller stimmig miljö?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

AB13_13

... På grund av påfrestande arbetsställningar eller långvarigt stillasittande?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

AB13_14

... På grund av tung manuell hantering?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

AB13_15

... På grund av korta, upprepade arbetsmoment?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

Ab13_16

... På grund av arbete vid dator eller bildskärm?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

Ab13_17

... **På grund av damm (att du utsätts för dammiga miljöer)?**

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

Ab13_18

... **På grund av vatten och våtarbete?**

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

Ab13_19

... **På grund av kemiska och tekniska produkter (i fast eller flytande form eller i gasform)?**

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

Ab13_20

... **På grund av besvärliga temperaturförhållanden, drag eller liknande?**

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

AB13_21

... **På grund av vibrationer?**

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Uppstod besvären...)

AB13_22

... **På grund av smittämnen, t.ex. Bakterier eller virus?**

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

AB13_23

Upplever du att dina besvär uppstod på grund av någonting annat än de saker vi frågat om?

1. Ja --> fråga AB13_23_a
2. Nej --> fråga AB14
8. Vet ej --> fråga AB14
9. Vill ej svara --> fråga AB14

Om inget JA på någon fråga AB13_1–AB13_23: --> Fråga AB13_24

AB13_23_a

Vad var anledningen till besvären?

Öppen fråga max 80 positioner.

Kontroll att något svar AB13_1– AB13_23 är ja. Om inget ja-svar angetts:

AB13_24

Du har inte angett någon anledning till att besvären uppstod. Vad var anledningen till att besvären uppstod?

1. Aa öppen fråga _____
8. Vet ej
9. Vill ej svara

AB14

En arbetsskadeanmälan till försäkringskassan beskriver omständigheterna kring besvären. Har du eller din arbetsgivare gjort en sådan anmälan?

Om flera besvär: svara ja om något av besvären anmälts.

Frågan gäller inte sjukanmälan till försäkringskassan

- 1 Ja
- 2 Nej --> fråga AB16_1
- 8 Vet ej--> fråga AB16_1
- 9 Vill ej svara--> fråga AB16_1

AB15

Vilket år gjordes arbetsskadeanmälan?

Flera svar kan anges, om arbetsskadan har anmälts vid flera tillfällen eller om flera arbetsskador anmälts

- 1 1 år (2018)
 - 2 Under 2017
 - 3 Tidigare än 2017
 - 8 Vet ej
 - 9 Vill ej svara
-

Nedanstående frågor ställs till dem som haft besvär de senaste 12 månaderna av olyckshändelse (AB1=1) eller av andra förhållanden i arbetet (AB10=1). Dessa bildar gruppen som anses ha arbetsorsakade besvär 2018 enligt undersökningen arbetsorsakade besvär 2018.

AB16

Du har nämnt att du någon gång de senaste 12 månaderna har haft besvär på grund av olyckshändelse i arbetet eller andra förhållanden i arbetet. Nu undrar jag vilken typ av besvär du haft. Jag kommer att läsa upp ett antal besvär och vill att du svarar ja eller nej för vart och ett av dem.

AB16_1

Har du haft sömnstörningar?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet)

AB16_2

Har du känt trötthet?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet)

AB16_3

Har du haft huvudvärk?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet)

AB16_4

Har du haft oro eller ångest?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet)

AB16_5

Har du haft fysisk smärta eller värk?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet)

AB16_6

Har du haft symptom på depression eller utmattningssyndrom?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

AB16_7

Har du på grund av arbetet under den senaste 12-månadersperioden haft problem med minne, koncentration eller tankeförmåga?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet. Har du haft problem med...)

AB16_8

... nacke, axel, arm?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet. Har du haft du problem med...)

AB16_9

... ryggen (utom nacke)?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet. Har du haft du problem med...)

AB16_10

... fingrar, hand eller handled?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet. Har du haft problem med...)

AB16_11

... Höfter, bäcken, ben, knä, fötter eller tår?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet. Har du haft problem med...)

AB16_12

...allergi, astma eller hudbesvär?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet. Har du haft problem med...)

AB16_13

... ögon eller syn?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet. Har du haft problem med...)

AB16_14

... Hörseleksättning, tinnitus eller ljudöverkänslighet?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej
9. Vill ej svara

(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet. Har du haft problem med...)

AB16_15

... Heshet eller andra problem med rösten?

1. Ja
 2. Nej
 8. Vet ej
 9. Vill ej svara
-

**(Besvär under den senaste 12-månadersperioden på grund av arbetet)
AB17**

Har du haft andra besvär till följd av arbetet och i så fall vad?

(Flera svar möjliga)

Besvär i:

- 16 Huvudet och/eller ansiktet
- 17 Bröst
- 18 Lungor och/eller luftvägar
- 19 Buk, mage, tarmar och/eller övriga bukorgan
- 20 Hjärta och/eller kärlsystem
- 21 Blodet och/eller blodbildande organ
- 22 Hela eller större delen av kroppen
- 23 Cancer
- 24 Annat

Om annat:

24_A beskriv _____

—

- 25 Nej inga andra besvär
- 88 Vet ej
- 99 Vill ej svara

Kontroll att något svar AB16–AB17 är valt. Om inget ja-svar angetts:

Du har inte angett någon typ av besvär. Vilka besvär har du haft till följd av arbetet under den senaste 12-månadersperioden?

AB17_24_aa

- 1. Aa öppen fråga _____
- 8. Vet ej
- 9. Vill ej svara

AB18 (ställs inte till egenföretagare)

Känner din arbetsgivare till dina besvär?

Avser nuvarande arbetsgivare. Om personen har flera arbetsgivare – tänk på huvudsakliga arbetsgivaren

Alternativ 2 används endast om personen spontant går in på att det är olika för olika besvär.

- 1 Ja
- 2 Endast vissa besvär
- 3 Nej --> gå till fråga AB20
- 8 Vet ej --> gå till fråga AB20
- 9 Vill ej svara --> gå till fråga AB20

AB19 (ställs inte till egenföretagare)

Vet din arbetsgivare om att du anser att du helt eller delvis fått besvären på grund av nuvarande eller tidigare arbete?

Avser nuvarande arbetsgivare. Om personen har flera arbetsgivare nu – tänk på huvudsakliga arbetsgivaren

Alternativ 2 används endast om personen spontant går in på att det är olika för olika besvär.

- 1 Ja
- 2 Endast för vissa besvär
- 3 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB20

Har du någon gång under de senaste 12 månaderna varit frånvarande från arbetet på hel- eller deltid som följd av dessa besvär?

Avser frånvaro till följd av besvären oavsett om ip sjukskrivit sig eller istället tagit semester, flex eller ledigt utan ersättning. Det räcker med att ett besvär orsakat frånvaron.

- 1 Ja
- 2 Nej --> fråga AB23
- 8 Vet ej --> fråga AB22
- 9 Vill ej svara --> fråga AB22

AB21

Ungefär hur lång tid sammanlagt under de senaste 12 månaderna varade frånvaron till följd av besvären?

För att hjälpa up tala om vilken månad som denna 12-månadersperiod började. Exempel heltid+deltid: 6 dagar på heltid och 10 dagar på deltid blir 16 dagar (2–4 veckor)

- 1 1–3 dagar
 - 2 4 dagar till och med 1 vecka
 - 3 8 dagar till och med 2 veckor
 - 4 Mer än 2 veckor till och med 4 veckor
 - 5 Mer än 4 veckor till och med 2 månader
 - 6 Mer än 2 månader till och med 3 månader
 - 7 Mer än 3 månader till och med 6 månader
 - 10 Mer än 6 månader
 - 88 Vet ej
 - 99 Vill ej svara
-

**Om frånvarande från arbetet beroende på sjukdom under referensveckan:
AB22**

Du sa att du var frånvarande från arbetet under ... (referensveckan). Var det beroende på besvären du nu talat om?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB23

Har du under de senaste 12 månaderna varit i kontakt med någon vårdpersonal för dina besvär? Som vårdpersonal räknas t.ex. Läkare, fysioterapeut/sjukgymnast, psykoterapeut, kiropraktor.

För att hjälpa up tala om vilken månad som denna 12-månadersperiod började.

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

**Om mer än två veckors sjukfrånvaro enligt AB21 och inte egenföretagare:
AB24**

Har försäkringskassan, företagshälsovården eller din arbetsgivare gjort en genomgång av dina rehabiliteringsbehov för att underlätta för dig att återgå i arbete?

Up avgör själv om samtal med närmaste chef ska innebära ja, nej eller vet ej

- 1 Ja
- 2 Nej --> gå till fråga AB26_1
- 8 Vet ej --> gå till fråga AB26_1
- 9 Vill ej svara --> gå till fråga AB26_1

**Om genomgång av rehabiliteringsbehov gjorts enligt AB24:
AB25**

Hur länge hade du varit sjukfrånvarande innan någon genomgång gjordes?

- 1 Mindre än en månad
- 2 1 Till 2 månader
- 3 Mer än 2 månader och upp till och med 4 månader
- 4 Mer än 4 månader och upp till och med ett halvår
- 5 Mer än ett halvår
- 6 Upprepade kortare perioder
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB26

AB26_1

Har du på grund av dina besvär...**... Gått ned i arbetstid? (Räkna ej in sjukfrånvaro)**

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB26_2

(Har du på grund av dina besvär ...)

... Bytt arbetsgivare eller arbetsplats?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB27

AB27_1

Gjordes någon av följande åtgärder för att dina besvär skulle lindras, inte förvärras eller återkomma? Fick du...**... Förändrade arbetsuppgifter?**

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB27_2

(Gjordes åtgärder för att dina besvär skulle lindras, inte förvärras eller återkomma? Fick du...)

... Avlastning t ex att du kunde lämna över uppgifter till andra?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB27_3

(Gjordes åtgärder för att dina besvär skulle lindras, inte förvärras eller återkomma? Fick du...)

... Nya arbetsverktyg, hjälpmedel eller skyddsutrustning?

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB27_4

(Gjordes åtgärder för att dina besvär skulle lindras, inte förvärras eller återkomma?
Fick du...)

... Personlig stöttning av chefen eller någon person som arbetsgivaren utsett?

Till ive: frågan ställs även till egenföretagare. Besvären kan ha uppstått vid en tidigare anställning.

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

AB27_5

(Gjordes åtgärder för att dina besvär skulle lindras, inte förvärras eller återkomma?
Fick du...)

... Omplacering hos samma arbetsgivare?

Till ive: frågan ställs även till egenföretagare. Besvären kan ha uppstått vid en tidigare anställning.

- 1 Ja
- 2 Nej
- 8 Vet ej
- 9 Vill ej svara

Vår vision:
Ingen ska bli sjuk, skadas eller dö av jobbet.

